

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ DERGİSİ

ÜCRETSİZDİR Nisan 2022 Yıl 15 / Sayı 60
ISSN 1307 – 6604

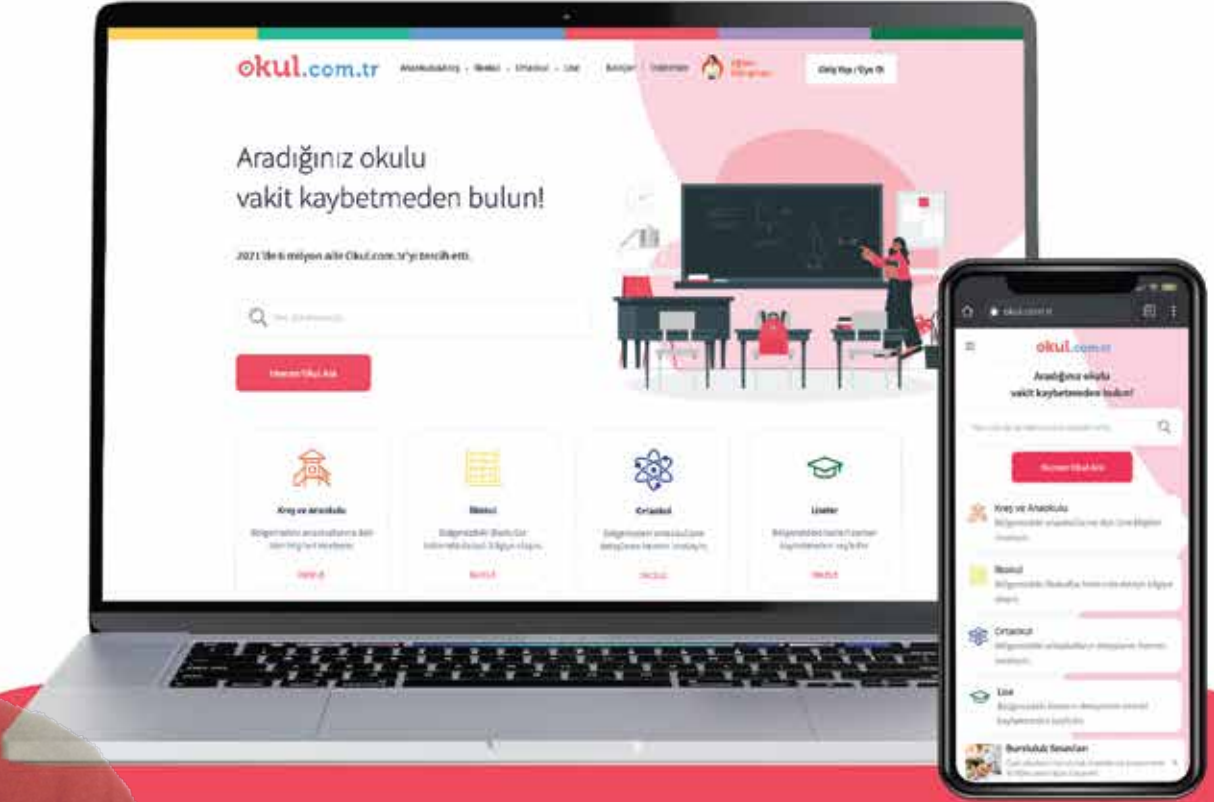
23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI

Kutlu Olsun

Okul.com.tr

Okul arayan ailelere kolayca ulaşın!

Aileler, Okullarını Okul.com.tr ile Arıyor.

2021 yılında **6 milyon aile**
Okul.com.tr'yi kullandı

Yıllık **20 milyon** sayfa gösterimiyle
Türkiye'nin en çok ziyaret edilen
eğitim platformu

Okul.com.tr kurumsal
üyeleri olun

Dijitaldeki
görünürlüğünüzü arttırın

Okul araştıran daha
fazla aileye ulaşın

Okul.com.tr ile Dijitaldeki Yerinizi Hemen Alın
merhaba@okul.com.tr | 0 (212) 963 22 05

BAŞKANDAN

Değerli Dostlarım,

71 yıldır Türk Milli Eğitimi ve özel okulculuğun gelişmesi ve yaygınlaşması adına faaliyetlerini yürüten Derneğimizin 3 ayda bir yayınlanan dergisinin 60. sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyorum.

Küresel düzeyde yaşanan hareketlilik ve bunun ülkemize yansımalarının yaşattığı dalgalanmalara rağmen eğitim hizmetlerinin aksatılmadan başarıyla devam etmesi için yoğun çaba ve gayret gösterildiğine emin olabilirsiniz. Nitekim uzun süredir okullarımızın çalışmalarında sıkıntı oluşturan mevzuattaki “..eğitim personelinin görevine devam edeceklerin listesinin Haziran ayı içerisinde milli eğitim müdürlüğüne verilmesi..” uygulaması Bakanlığımızca yönetmelikten kaldırılmıştır. Aynı yönetmelik düzenlemesinde, okul binalarındaki karma kullanım alanlarında, kapalı inşaat alanı toplamı en az 100.000 m2, olan yapılar bünyesinde açılacak kurumlar hakkında ve görevinden ayrılan öğretmenlerle ilgili yeni hükümler getirilmiştir.

Ayrıca Bakanlığımızdan yabancı uyruklu öğretmenlerden YÖK denklik belgesi isteme zorunluluğunun bir yıl daha ertelenmesi izni alınmıştır.

Kurumlarımızın ihtiyaç duyduğu alanlardaki diğer düzenlemelerin de çözüme kavuşacağı umidini taşımaktayız.

Bu bağlamda eğitim hizmetlerinin etkin ve daha yüksek bir başarı çitasına çıkarılması için sizlerin gayretlerini destekleyen girişimlerimiz devam etmektedir. Önceki dergimizin yayınlanmasından bu yana gerçekleştirdiğimiz, hepimizin ortak başarısı olan ve birçoğumuzun da katılımcı olarak aramızda bulunduğu “**Eğitim Dönüşümü**” konulu 20. Geleneksel Eğitim

Sempozyumu 27-29 Ocak 2022 tarihleri arasında Antalya’da gerçekleştirilmiştir.

Sempozyuma değerli katılımlarından dolayı başta Milli Eğitim Bakanımız Sayın Prof. Dr. Mahmut ÖZER’e, Cumhurbaşkanlığı Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu Üyesi, Milli Eğitim Bakanlığı bürokratları, Fransa Büyükelçiliği Eğitim Ataşesi, özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları, TOBB Eğitim Meclisi ve İTO Eğitim Komitesi üyeleri, akademisyenler, eğitim uzmanları, basın mensuplarına, öğretmenlerimize ve çalışmalarımızı daima destekleyen siz değerli dostlarımıza Derneğimiz adına bir kez daha teşekkür ediyoruz.

Sempozyumda; Salgın sürecinde edinilen tecrübeler ışığında olağanüstü koşullarla tekrar karşılaşma durumunda eğitim ve öğretimin sürdürülmesi için yetki ve sorumlulukların Bakanlık merkez teşkilatı ile il, ilçe ve okul düzeyinde dağıtılmasının işlevsel olacağı, bu süreçte yüz yüze eğitim ve teknoloji temelli uzaktan eğitim ikileminde karşılaştığımız problemler, gerçekler ve beklentiler bağlamında eğitim ve öğretimin yeniden anlamlandırılması ve tanımlanması gerektiği, yeni gelişmeler ışığında okullarımızın asıl işlevlerinin ötesinde birer toplum ve kültür merkezleri haline gelmesi gerektiği, Türk eğitim sisteminin uluslararası eğitim sistemleri ve modelleri ile uyumlu bir şekilde tasarlanması, uzaktan eğitimin yaygınlaşması bağlamında eğitime erişimle ilgili imkânı kısıtlı olan aile ve çocuklar için mevcut fırsatlar artırılması, okullarımızda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin ortaya koydukları performans temelinde özlük hakları ve ücretleri ile ilgili iyileştirmeler yapılması gibi konuların altı çizilmiştir.

NİSAN 2022 Yılı 15 Sayı 60

Türkiye Özel Okullar Derneği Dergisi
ISSN 1307 - 6604

Sahibi

Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi
İşletmesi Adına
Zafer ÖZTÜRK

Yazı İşleri Müdürü

Mina AKCEN

Yayın Kurulu

Zafer ÖZTÜRK
Saim MERAL
Zafer ERASLAN
Hande GÖKSEL
Mina AKCEN
Nigar EVGİN
Mehmet YÜKSEL
A. Can AKYOLLU
Cenk EYÜBOĞLU

Akademik Kurul

Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN

Boğaziçi Üniversitesi

Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ayhan AYDIN

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Mustafa ÖZCAN

MEF Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Ebru Aktan ACAR

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

Prof. Dr. Soner YILDIRIM

ODTÜ, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Bölümü

Dr. Jale ONUR

Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Yazı İşleri Sorumlusu

Nalan TUĞ

Tasarım

ALF REKLAM / 0532 663 31 50 / www.alfreklam.com

Baskı

Everest Basım Rekl. ve Matb. Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Maltepe Mh. Litros Yolu Sk. 2. Matbaacılar Sit. 5. Kat F Blok
No:3 NF7 Zeytinburnu / İstanbul
0 (212) 434 51 34 info@everestbasim.com

Dağıtım

Türkiye Özel Okullar Derneği İktisadi İşletmesi
Tel. : 0212 249 00 00 (pbx) Faks : 0212 249 00 10
Web : www.tozok.org.tr E-mail : info@tozok.org.tr
Adres : İstiklal Cad. Odakule İş Merkezi
No: 142 Kat: 5 Beyoğlu/ İSTANBUL

Türkiye Özel Okullar Derneği olarak eğitim adına ülkemizde ve dünyadaki gelişmeleri takip edip öğretmenlerimizle paylaşmak ana hedeflerimizden biri olduğu bilinmektedir. Bu çerçevede derneğimiz bünyesinde yer alan komisyonlarımızla değişik temalarda düzenlediğimiz etkinliklerimizden biri IT Komisyonumuzun desteğiyle düzenlenen Eğitim Teknolojileri Konferansı'dır. ETP22 bu yıl **"Öğrenmenin Dijital Evreni"** temasıyla 26 Mart 2022 tarihinde 2000'e yakın katılımla çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Etkinliğimize katılımları için İstanbul İl Milli Eğitim Müdür Yrd. Sayın Murat ALTINÖZ'e, konferansımızın başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinde emeği geçen IT Komisyonumuza, değerli konuşmacılarımıza ve sunum yapan öğretmenlerimize ve tüm katılımcılarımıza Yönetim Kurulumuz adına en içten teşekkürlerimizi sunuyorum.

Dernek olarak bu öğretim yılından itibaren bölge toplantıları ve hizmet içi eğitim çalışmalarına da başlamış bulunmaktayız. Özel okullarımızla ilgili gelişmeler ve mevzuat düzenlemeleri hakkında kurucuları bilgilendirmek ve özel okulların sorunlarını görüşmek amacıyla 17 Mart 2022 tarihinde üyemiz Tan Okulları'nın ev sahipliğinde bölge toplantısı düzenlenmiştir. Bursa ve çevre illerdeki özel okullarımızın katılımıyla gerçekleştirilen toplantısında, mali ve hukuku konularda Av. Esmâ Gülbenk ve SMMM Lütfi Gülbenk'in katılımıyla okullarımızın soruları cevaplandırmıştır. Etkinliğimize destekleri için Özel Tan Okulları Kurucusu Sayın A. Can Akyollu'ya, Gülbenk Danışmanlık'a ve tüm katılımcı okullarımıza teşekkürlerimizi sunuyorum.

Değerli dostlarım sözlerime son verirken, Ulusal Egemenlik mücadelemizin 102.yıldönümünde ülkesini seven, toplum değerlerine saygılı, güçlü bir kişiliğe sahip öğrenciler yetiştiren siz değerli kurucularımızın şahsında sevgili öğrencilerimizin **"23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramını"** en içten dileklerimizle kutluyor, Ulu Önder Atatürk'ü saygı ve minnetle anıyoruz.

Saygılarımla,

Zafer ÖZTÜRK
Yönetim Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER

4	XX. GELENEKSEL ANTALYA EĞİTİM SEMPOZYUMU	32	Dr. Gresa ÇARKAXHIU BULUT UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE SİBER ZORBALIKTAN KAÇINMAK
12	VIII. EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ KONFERANSI	34	Nurdoğan ARKIŞ YAŞAM VE SINAV BAŞARISINDA ÖZGÜVENİN YERİ
15	SAYIN GENEL MÜDÜRÜMÜZE ZİYARET 28 MART 2022	37	Özge GÜNDOĞDU GÜZELCAN SINAV KAYGISIYLA BAŞA ÇIKABİLMEK
15	İSTANBUL VALİLİĞİ'NE ZİYARET 23 MART 2022	39	Uzm. Psikolog Merve ONURBİLEN KUNTER EĞİTİMDE OYUNCU YAKLAŞIM ve ÖĞRENCİLERLE SAĞLIKLI BAĞ KURMA
17	KURUCULAR TOPLANTISI BURSA 17 MART 2022	42	Cihan ÇELİK SINIF YÖNETİMİNDE FARKLI YÖNTEM VE TEKNİKLER
19	TOBB EĞİTİM MECLİSİ	44	Fatma Nihal ADA METAVERSE DÜNYASINATEKNOLOJİ BAĞIMLISI OLMAYAN ÇOCUKLAR YETİŞTİRMEK
21	RAHİMİ KOÇ MÜZESİ İLE PROTOKOL	47	Ömer ÖMEROĞLU DİJİTALLEŞMEDE EĞİTİMİN YOLCULUĞU
23	22. REHBERLİK SEMPOZYUMU	49	Onur KURHAN ÇALIĞUŞU ÖĞRETMENLER
25	MALTEPE ÜNİVERSİTESİ İLE PROTOKOL	51	Dr. Tuncay ŞAMDAN EĞİTİM ÖĞRETİM LİDERLİĞİ ve YÖNETİCİ YETKİNLİKLERİ
26	TÖZOK WEBİNARLAR	54	Derya KARGILI METAVERSE'TE YENİ DÜNYA
30	Prof. Dr. Ümit DAVASLIGİL 0-2 YAS YÜKSEK ZEKÂYA SAHİP ÖZEL YETENEKLİ ÇOCUKLARIN ÖZELLİKLERİ	56	İlyas TEKİN EĞİTİM SEMPOZYUMUNUN ARDINDAN

TÜRKİYE ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ

XX. GELENEKSEL EĞİTİM SEMPOZYUMU

Türkiye Özel Okullar Derneği tarafından düzenlenen “Eğitimin Dönüşümü” temalı XX. Geleneksel Eğitim Sempozyumu, Milli Eğitim Bakanımız Sayın Prof. Dr. Mahmut Özer’in katılımıyla Antalya Kaya Palazzo Otel’de 27-29 Ocak 2022 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir.

Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu Üyesi, Milli Eğitim Bakanlığı bürokratları, Fransa Büyükelçiliği Eğitim Ataşesi, özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları, TOBB Eğitim Meclisi ve İTO Eğitim Komitesi üyeleri, yurtiçi ve yurtdışından akademisyenler, eğitim uzmanları, basın mensupları, özel okul kurucu, yönetici ve öğretmenlerinden oluşan 1400’ün üzerinde katılımcı 3 gün boyunca, “Eğitimin Dönüşümü” konusunu 10 konferansta ele almıştır. Uluslararası Programlar (IB, AP, Abitur, Fransız Bakaloryası) üzerine gerçekleştirilen oturumla, okullarımıza bu programların da tanıtımı yapılmıştır.

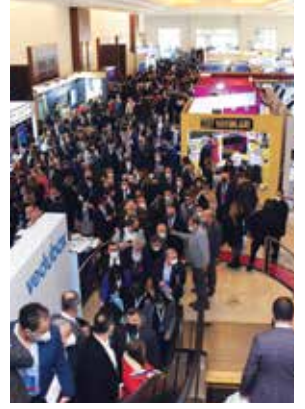
Ayrıca eğitim ve öğretimle ilgili ürün ve hizmetler sağlayan firmalar fuaye alanında dünyada eğitim alanındaki en son gelişmeleri yansıtan ürün ve hizmetlerini katılımcılara sunmuşlardır.

Sempozyumda; Salgın sürecinde edinilen tecrübeler ışığında olağanüstü koşullarla tekrar karşılaşma durumunda eğitim ve öğretimin sürdürülmesi için yetki ve sorumlulukların Bakanlık merkez teşkilatı ile il, ilçe ve okul düzeyinde dağıtılmasının işlevsel olacağı, bu süreçte yüz yüze eğitim ve teknoloji temelli uzaktan eğitim ikileminde karşılaştığımız problemler, gerçekler ve beklentiler bağlamında eğitim ve öğretimin yeniden anlamlandırılması ve tanımlanması gerektiği, yeni gelişmeler ışığında okullarımızın asıl işlevlerinin ötesinde birer toplum ve kültür merkezleri haline gelmesi gerektiği, Türk eğitim sisteminin uluslararası eğitim sistemleri ve modelleri ile uyumlu bir şekilde tasarlanması, uzaktan eğitimin yaygınlaşması bağlamında eğitime erişimle ilgili imkânı kısıtlı olan aile ve çocuklar için mevcut fırsatlar artırılması, okullarımızda görev yapan yönetici ve öğretmenlerin ortaya koydukları performans temelinde özlük hakları ve ücretleri ile ilgili iyileştirmeler yapılması gibi konuların altı çizilmiştir.

Sempozyuma değerli katılımlarından dolayı başta Millî Eğitim Bakanımız Sayın Prof. Dr. Mahmut ÖZER olmak üzere Cumhurbaşkanlığı Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu Üyesi, Millî Eğitim Bakanlığı bürokratları, Fransa Büyükelçiliği Eğitim Ataşesi, özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları, TOBB Eğitim Meclisi ve İTO Eğitim Komitesi üyelerine, değerli görüşleriyle Sempozyuma katkı sağlayan tüm akademisyenlerimize, basınımıza, tüm özel okul kurucusu dostlarımıza, yöneticilerine ve öğretmenlerine tüm firma sponsorlarımıza, sempozyumun sunuculuğunu üstlenen değerli öğretmenimiz Uğur Ersözlü'ye, çalışmalarımıza her daim destek veren Uluslararası Programlar Komisyonu ve IT Komisyonu Başkan ve üyelerine, değerli sanatçılarımız Atilla Demircioğlu ve Işın Karaca'ya teşekkür ediyoruz.

SEMPOZYUMDA KONUŞMA YAPANLAR

ANA SALONDA (konuşma sırasına göre)

Prof. Dr. İlber ORTAYLI
MEF Üniversitesi, Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Acar BALTAŞ
Psikolog

Prof. Dr. Muhammed ŞAHİN
MEF Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yankı YAZGAN
Çocuk, Genç ve Yetişkin Psikiyatristi

Prof. Dr. Belma TUĞRUL
İstanbul Aydın Üniversitesi, Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Sinan CANAN
Üsküdar Üniversitesi, Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Ali Murat FERMAN
Beykent Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Erhan ERKUT
MEF Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Atahan IŞIK
Related&Co.-Partner ve University of California, Irvine-Instructor

Prof. Dr. Soner YILDIRIM
Ortadoğu Teknik Üniversitesi

AN UZMAN VE AKADEMİSYENLER

KURUCULAR TOPLANTISI

Abdullah SÜSLÜ

MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü

SMMM Lütfi GÜLBENK - Av. Esmâ GÜLBENK

Gülbenk Danışmanlık

ULUSLARARASI PROGRAMLAR OTURUMU

Paul SANDERS

College Board Uluslararası Direktörü

Merve KORKMAZ

Uluslararası Bakalorya İlk Yıllar Programı (IB PYP) Koordinatörü

Gülşah ÇEKİÇ

IB MYP Koordinatörü

Mine ERİM

IB DP Koordinatörü-Müdür Yrd.

Jenny GILLET

IB Akademik Programlar Koordinatörü

Didem VEYİSOĞLU

Eğitim Yöneticisi

Bruno DELVALLEE

Fransa Eğitim İşbirliği Ataşesi

AÇILIŞ KONUŞMASI

Zafer ÖZTÜRK / Tuzak Yönetim Kurulu Başkanı

1951 yılında kurulmuş, 71 yıllık köklü bir geçmişe sahip Derneğimizin, bu yıl 20.sini düzenlediği Geleneksel Antalya Eğitim Sempozyumu'nda sizleri ağırlamanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Antalya Sempozyumları artık geleneksel hale gelmiş olup, ünü ülke sınırlarının dışına taşmıştır. Belki biraz klişe olacak ama "Eğitimin Davosu" diye anılmakta olduğunu gururla ifade edebilirim. Bundan sonra bize düşen, atfedilen bu değeri daha ileri seviyelere çıkarmak, küresel çapta bir organizasyon haline getirerek, ülkemize bir gurur vesilesi yaratmak ve Türk Milli Eğitimi'nin hizmetine sunmaktır.

Bu yıl sempozyuma, 680 okuldan 1400'e yakın eğitimci katılmaktadır. Bununla birlikte eğitim sektörünün önemli paydaşlarından olan ve bu sempozyumların gerçekleştirilmesinde çok değerli katkılar sunan 91 tane firma, Türkiye ve dünyadaki en son yenilikleri ayağımıza kadar getirmektedir. Kendilerine katkılarından dolayı teşekkürlerimizi sunarım.

Değerli konuklar, hiç şüphesiz modern dünyanın bu çapta yaklaşık yüzyıl sonra karşılaştığı pandemi, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de köklü değişikliklere neden oldu. Ne yazık ki en büyük zararı da eğitim, dolayısıyla çocuklar ve gençler gördü. Sosyal toplumun en büyük düzenleyicisi olan okullar kapandı. Dünya çapında milyarlarca öğrenci yüz yüze eğitimden mahrum kaldı. Üzülerek belirtmek isterim ki; bu süreçte Türkiye, öğrencilerini yüz yüze eğitimden en uzun süre uzak tutan ülkelerden biri oldu.

Bu durumun kısa, orta ve uzun vadede ne gibi sakıncalar doğurabileceğini ve ne kadar büyük zararlar verebileceğini okulların kapalı olduğu dönemlerde de, bilimsel verilere ve araştırmalara dayanarak dile getirmeye çalıştık. Ancak mücadele insanı ve geleceğin mimarı olan öğretmenlerimizin, gerek uzaktan eğitim sürecinde, gerekse içinde bulunduğumuz eğitim-öğretim yılı başından itibaren gösterdikleri olağanüstü gayretlerden söz etmeden geçemeyeceğim.

Yeri gelmişken, bu konuda Sayın Bakanımıza samimi teşekkürlerimizi sunmak isteriz. Kendileri göreve geldikleri günden bu yana gerektiğinde, en büyük riskleri de göze alarak okulları açık tutmak konusunda, kararlı bir irade gösterdiler. Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca'nın son günlerde verdiği "En son kapanan yerler okullar olacaktır." beyanatı da yaşanan değişimin ve Sayın Bakanımızın gayretlerinin sonucudur. Nitekim yapılan araştırma sonuçlarına göre, okulların açık olmasının, salgının yayılmasında, ciddi bir etkisi olmadığı da görülmüştür.

Ancak pandemi, dönüşüm sancıları yaşayan aynı zamanda dönüşmek zorunda olan eğitimde dengelemin değişmesine neden olmuş ya da bir başka anlamda hızlandırıcı rol oynamıştır. Pandemi nedeniyle yüz yüze eğitim yapamayan, ancak imkânı olan ülkeler süratle uzaktan eğitime, ardından yüz yüze ve uzaktan eğitimin harmanlandığı karma sistemlere geçmişlerdir.

Bu noktada, Türkiye yıllardır yaptığı yatırımların, büyük çapta faydasını gördü. Gerek alt yapısı oluşturularak, internet erişimine ulaşabilen okullar ve dağıtılan tabletlerle, gerekse EBA ve TRT yayınları ile, öğrencilerin önemli ölçüde eğitim imkânına kavuşması sağlanmıştır.

Bu dönemde özel okullar, daha fazla teknolojik imkânı sahip olmaları, süratle yazılım ve program satın alabilmeleri, dinamik yapıları ve değişime uyum kabiliyetleriyle, sıkıntı çekmeden bu süreçten başarıyla çıkmışlardır. Bugün burada, "Eğitimin Dönüşümü" başlığı altında değindiğimiz bu süreç, yaşadığımız değişimin ta kendisidir.

Değişen dünyaya ve geleceğe bakıldığında eğitim, barajları yıkarak dönüşüyor, gerçekte de dönüşmek zorunda. Bundan böyle sanayi devrimi ile biçimlenmiş bir eğitim anlayışını sürdürmek mümkün değildir. Zaman içinde öğretmen merkezli eğitimden, öğrenci merkezli eğitime dönmek, eğitime teknolojiyi monte

etmek, kısmen teknoloji kullanımı ile uzaktan eğitim imkanlarından yararlanmak ve benzeri çalışmalar ancak büyük değişimin minik yapı taşları olabilir.

Bina mimarileri, sınıf yapıları, aynı yaş gruplarının aynı sınıflarda eğitim yapmaları, keskin çizgilerle belirlenmiş müfredatlar, haftalık ders saatleri, derslerin yapılacağı yerler, kullanılacak araçlar, ölçme değerlendirme sistemleri, diploma yapıları, dönüşmek ve günümüz şartlarına uymak zorundadır. Bugün eğitim verdiğimiz öğrencilerin özelliklerine, mesleklerin dönüşümüne ve dünyadaki değişime sırtımızı dönmeyiz. Dünya Eğitim 5.0'ı konuşuyor, bizim de geç kalmadan konuşmamız, gereklerini yapmamız, dönüşmemiz gerekiyor.

"Eğitim 5.0 nedir?" kısaca değinmek isterim. İlk kez Japonya'da dile getirilen Toplum 5.0 süreci ile birlikte Eğitim 4.0'dan, Eğitim 5.0'a geçiş başlamıştır diyebiliriz. Toplum 5.0 için kilit kelimeler; teknoloji, teknolojinin yarattığı imkanlar, toplum ve bütünleşme olarak sıralanabilir. Amaç teknoloji ile bütünleşen, teknolojinin sunduğu tüm imkânları yaşamı ile bütünleştiren, imkanları değerlendiren, yeni ve yaratıcı fikirler, buluşlar üreten bir toplum yaratmaktır.

Gerek Toplum 5.0'da gerekse Eğitim 5.0 da, insan faktörü daha baskın olarak ortaya çıkmaktadır. Toplum, dijital bir topluma evrilirken, insanların da dijital değişimle bütünleşmesi kaçınılmazdır. Giderek makinelere bağımlılığımız artacak ancak eş zamanlı olarak yaşam kalitesi yükselecektir. Tüm bunların doğal sonucu olarak, mesleklerin değişmesi ve eğitimin dönüşmesi kaçınılmazdır. Kısaca makineler ve teknoloji sahnede geri plana geçerken, insan için teknoloji, insanın hizmetinde teknoloji ve daha kaliteli bir yaşam kavramları önem kazanmıştır. Eğitim 4.0'da sıkça dile getirilen teknolojik gelişmeler ve eğitimin ihtiyacı olan eğilimler tümüyle geçerli olmak ve değerlendirilmek kaydıyla Eğitim 5.0'da; sürdürülebilir, ilkeli, değerleri göz ardı etmeyen, öğrenme merkezli bir eğitim sisteminden söz edilebilir. Her ülke bu değişimi kendi şartlarına göre biçimlendirmelidir.

Bu sempozyumda, bu dönüşümün detaylarının dile getirileceği ve ülkemiz şartlarının da konuşulacağı şüphesizdir. Burada, detaylara girip değerli konuklarımızın vaktini almak istemem ancak öğrencilerin özellikle öğrenme farklılıklarının, kişisel ve sürekli gelişimin, müfredatın, proje bazlı öğrenmenin, teknolojinin, değerlerin ve insanlığın odağa alınacağını

tahmin ediyorum. Öğrencilerin geleceğini planlarken onların mutlulukları, psikolojileri ve gelişimleri de unutulmamalıdır.

Yukarıdaki tanımlar içinde dile getirdiğim pek çok kelimedenden birine tekrar dikkatinizi çekmek isterim. "Sürdürülebilirlik". Sayın Bakanımız son dönemde açıkladığı hedefler içinde sürdürülebilirliğe ayrı bir önem atfetmiştir. Bu konuda ülke olarak, tüm katkımızı ülkemizin sürdürülebilir eğitimi ve kalkınması için hizmete sunmalıyız. Bu anlayışımızın bütün eğitim kurumları alanında ve özellikle mesleki eğitim kapsamında da gerçekleştirilmesi, ülkemiz geleceği için çok değerlidir.

Ayrıca Sayın Bakanımızın önem verdiği bir diğer husus olan, okul öncesi eğitime ayrı bir başlık açmamız gerektiğine inanıyoruz. Okul öncesi eğitim ülkemizin geleceği için hayati önem taşımaktadır. Gelişmiş ülkelerde %100'lere varan okul öncesi eğitim, ülkemizde 5 yaş gurubunda %85'e yakındır. Bir çocuğun gelişim aşamasında 6 yaş sonuna kadar olan dönem, en önemli gelişim basamaklarından biridir. Özel okullar olarak resmi okul öncesi kurumların %100'e ulaştırılması bizleri mutlu eder. Bu alanda hizmet veren kurumlarımızın adil ve etik rekabet anlayışıyla çalışacağından da şüphemiz yoktur.

Bir adım öteye giderek el birliği ile okul öncesi eğitimin 3 yaşa kadar indirilmesini, özellikle gelişmekte olan bölgelerde %100'e ulaştırılmasını önermek isteriz. Böylece ana dilini çok iyi öğrenen, demokrasi, vatan sevgisi, çevre bilinci ve daha pek çok değerle donatılmış bir gençliğe ve sürdürülebilir bir geleceğe sahip olmak mümkün olacaktır.

Bu süreçte özel okullar üzerlerine düşen görevi, hakkıyla yerine getirmek için ellerinden geleni yapacaktır. Eğitim sisteminin bir nevi lokomotif olan, önemli projelere ve çalışmalara imza atmakta olan bu kurumlar, gerek öğrenci kontenjanları, gerekse yarattıkları istihdamla Türk Milli Eğitimine ve ülke ekonomisine katkı sunmaktadır. Elbette sorunlar vardır ve olacaktır. Bakanlığımız bu sorunların giderilmesi için her zaman yapıcı ve yardımcı rol üstlenmektedir.

20'inci Antalya Sempozyumu'nun, ülkemiz geleceğine katkılar sağlamasını diliyorum. Katılımlarından dolayı bir kez daha Sayın Bakanımıza ve siz değerli eğitime gönül vermiş konuklarımıza, şükranlarımı sunuyorum.

XX. GELENEKSEL ANTALYA EĞİTİM SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

27-29 Ocak 2022, Antalya

1. Tüm dünyayı etkileyen Covid-19 salgını eğitim öğretimi de etkilemiş hatta riske sokmuştur. Bu süreçte okullar kapanmak zorunda kaldığı için ortaya çıkan eğitim eksiği teknolojik imkânlar kullanılarak sunulmaya çalışılmıştır. 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılından itibaren ise Milli Eğitim Bakanlığı her türlü zorluğa göğüs gererek okulları açmış ve örgün yüz yüze eğitime geçme başarısını göstermiştir. Milli Eğitim Bakanlığının okulların hep açık olması hususunda ortaya koyduğu irade ve kararlılığın ülkemiz için son derece önemli olduğu değerlendirilmektedir.
2. Salgın sürecinde edinilen tecrübeler ışığında olağanüstü koşullarla tekrar karşılaşma durumunda eğitim ve öğretimin sürdürülmesi için yetki ve sorumlulukların Bakanlık merkez teşkilatı ile il, ilçe ve okul düzeyinde dağıtılmasının işlevsel olacağı düşünülmektedir.
3. İçinde yaşadığımız dönem içinde sürdürdüğümüz örgün yüz yüze eğitim ve teknoloji temelli uzaktan eğitim ikileminde karşılaştığımız problemler, gerçekler ve beklentiler bağlamında eğitim ve öğretimin yeniden anlamlandırılması ve tanımlanması gerekmektedir. Bu çerçevede;
 - a. Eğitim, öğretim ve öğrenmenin sağlanmasında aile okul ilişkisi yeni gelişmelere göre geliştirilmelidir. Bu manada belli ölçülerde evin okul, okulun da ev gibi olması için çalışılmalıdır.
 - b. Eğitim, öğretim ve öğrenme süreçleri anne babaların da katkılarını sağlayabilecek şekilde yeniden tasarlanmalıdır.
 - c. Okulöncesi ortaöğretime tüm eğitim programları esnekleştirilmeli ve sadeleştirilmelidir.
 - d. Uzaktan eğitim artık bir mahkûmiyet değil bir eğitim yöntemi ve fırsatı olarak değerlendirilmeli; bu bağlamda şartların iyileşmesi halinde de uzaktan eğitim fırsatlarından kısmı olarak yararlanmalıdır.
4. Yeni gelişmeler ışığında okullar asıl işlevlerinin ötesinde birer toplum ve kültür merkezleri haline gelmelidir.
5. Tüm dünyada sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal açıdan yoğun bir etkileşim yaşanmaktadır. Bir bölgede ve ülkede yaşanan sorunlar ve çözümler başka bölge ve ülkeleri de etkilemektedir. Eğitim bu gerçeği dikkate alarak tanımlanmak ve anlamlandırılmak durumundadır. Dolayısıyla Türk eğitim sistemi de uluslararası eğitim sistemleri ve modelleri ile uyumlu bir şekilde tasarlanmalıdır.
6. Eğitime dair yenileşme çabaları ve model arayışları özgün bir Türk eğitim ve okul modelinin ortaya çıkmasını sağlayacak şekilde olmalıdır.
7. Türk Eğitim ve okul sistemi için gelişmiş ülke modellerini uygulamaya yönelik olarak uzun zamandır sergilenen çabalar başka ülkelerin örnek alacağı ulusal bir modeli yaratma hedefine doğru evirilmelidir. Bu manada Türk okulları öğrenimini başka ülkelerde devam ettirmek isteyen gençlerimiz için bir hazırlık adımı olma hüviyetinden arındırılmalı; başka ülkelerin çocukları ve gençlerinin öğrenim görmek için tercihi okullar olmaya çalışmalıdır.
8. Türk okullarının model okullar olması için eğitime yön vermiş olan Türk otoriteler tarafından yüz yılı aşkın bir süredir dile getirilen ve uygulanan prensipler ışığında şahsiyet kazandıran, üretim odaklı, aidiyet duygusu veren kurumlar haline gelmesi önemlidir.
9. Uzaktan eğitimin yaygınlaşması bağlamında eğitime erişimle ilgili imkânı kısıtlı olan aile ve çocuklar için mevcut fırsatlar artırılmalıdır.
10. Covid 19'a dayalı salgın sürecinde yaşanan enflasyon ile birlikte Özel Öğretim Kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin ortaya koydukları performans temelinde özlük hakları ve ücretleri ile ilgili iyileştirmeler yapılmalıdır.
11. Ortaöğretim kademesindeki Özel öğretim kurumları programlarının başta mesleki eğitimde olmak üzere tüm alanları temsil edecek şekilde çeşitlendirilmesinin Türk Milli Eğitim Sistemi için önemli olduğu değerlendirilmektedir.

zaxe

X3

Zaxe 3D Yazıcı Teknolojisi Eğitim Sektörünü Değiştiriyor!

3D yazıcıların eğitim alanında kullanılmasıyla birlikte öğrencilere kazandırılan yaratıcı, inovatif ve pratik beceriler okullarda ideal öğrenme ortamının sağlanmasında önemli bir rol oynuyor. Zaxe X3 serisi 3D yazıcıların sahip olduğu üstün donanımsal ve yazılımsal özellikleriyle eğitim kurumlarına çözüm ortaklığı sağlamaktadır. Özellikle kapalı baskı alanı eğitim sektöründe güvenli üretim imkanı sağlar.

Aynı zamanda Zaxe X3'ün sahip olduğu üstün baskı kafası teknolojisi sayesinde cihazların kullanım ömrü yüksektir.

www.zaxe.com

VIII. EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ KONFERANSI

Türkiye Özel Okullar Derneği'nin IT Komisyonu tarafından bu yıl **"Öğrenmenin Dijital Evreni"** temasıyla düzenlenen VIII. Eğitim Teknolojileri Konferansı 2000'i aşkın öğretmenin katılımıyla 26 Mart 2022 tarihinde çevrim içi olarak gerçekleştirildi.

11 Mart 2020 tarihinden bu yana, rutinlerimizi değiştiren ezberlerimizi bozan sıra dışı bir dönemin içinde yer aldık. 2020'de küresel COVID-19 salgını, gelecekle ilgili varsayımların bir anda ne kadar değişebileceğini bize hatırlattı. Bu yeni dönemden öğrendiklerimiz ile yola devam edeceğimiz kuşkusuz bu sebeple günümüz eğitim sisteminde, öğrencilerimizi 21. yüzyıl becerilerine sahip bireyler olarak yetiştirmek en temel gerekliliklerdendir. Teknolojinin müfredata ve okul hayatına dahil edilmesi eğitim kurumları için önemli bir hedef haline gelmiştir. Bu hedef doğrultusunda, eğitimde teknoloji kullanımına yönelik iyi örneklerin paylaşıldığı, eğitim teknolojilerini derslerinde kullanmak isteyen öğretmenlerin farklı projeleri inceleyebildikleri ve meslektaşları ile paylaşımda bulundukları **VIII. Eğitim Teknolojileri Konferansı**'nda katılımcılar farklı branş ve seviyedeki teknoloji kullanımının örneklerini sundukları 5 farklı oturumda 80'nin üzerinde eş zamanlı (senkron) sunumu izleme fırsatı buldular. Senkron sunumların yanı sıra farklı disiplinler içeren asenkron sunum videosu da tüm öğretmenlerimizin erişimine açılacaktır. Detaylı bilgilendirmeler @etpistanbul sosyal medya hesaplarından takip edilebilecektir.

Türkiye geneli resmi ve özel okullardan eğitimde teknoloji kullanımına yönelik iyi örneklerin paylaşıldığı konferans, öğretmenlerimizin yoğun ilgi ve katılımıyla gerçekleşti. Özel okullarımızın yanı sıra resmi okullardan öğretmenlerimiz de sunumlarıyla konferansa renk kattılar.

Öğretmenlerin, eğitimde teknoloji kullanımı konusunda farkındalık kazanması, kendilerini geliştirecek örnek çalışmaları incelemesi ve katılımcıların profesyonel gelişim ağlarının genişlemesine büyük katkı sağlayan ve etki yaratan konferansın açılış konuşmaları **Türkiye Özel Okullar Derneği Başkanı Zafer ÖZTÜRK** ve **İstanbul İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Murat Altınöz** tarafından yapıldı.

ETP22'de ana salonda yer alan 4 konferansta öğretmenlerimiz;

- **M. Serdar Kuzuloğlu** / Gazeteci, Teknoloji Yazarı (*Metaverse Çağında Talim ve Terbiye*)
- **Burçin Gürbüz** / *CMetaverse0-Atlas Space* (*Metaverse'de Öğrenme Ortamları*)
- **Arda Kutsal, Kurucu** / *Ceo-Webrazzi* (*Eğitim ve Girişimcilik*)
- **Prof. Dr. Selçuk Şirin** / Akademisyen, Yazar, Araştırmacı (*Eğitimde Yeni Vizyon Arayışları*)

konuları dinleme fırsatı bulmuşlardır.

Ayrıca ETP22 konferansımızda yer alan 3 panelde konuşmacı olan özel okul yöneticisi ve akademisyenlerimiz sunumlarıyla değerli görüşlerini katılımcılarımızla paylaşmışlardır:

Panel Konuşmacılarımız

1. Panel: Akademisyenlerin Bakış Açısı ile Eğitimde Yapay Zeka

Dr. Deniz Altun / Akademisyen
Dr. Ş. Evren Şeker / Akademisyen
Dr. Orçun Dayıbaş / CTO-Onyx Labs

2. Panel: Okul Yöneticilerinin Bakış Açısı ile Eğitim Ne Kadar Dijital Olmalı

Ömer Ömeroğlu / İDE Okulları Genel Müdür Yardımcısı
Özgür Yöntem / İSTEK Okulları Acıbadem Kampüsü Müdürü
Gülbahar Gürsoy / FMV Işık Okulları İlkokul, Ortaokul Müdürü
Burcu Aybat / İELEV Çekmeköy 125. Yıl İlkokulu ve Ortaokulu Müdürü

3. Panel: Akademisyenlerin Bakış Açısı ile Metaverse ve Eğitim

Ercan Altuğ Yılmaz / Eğitim, Yazar
Ali Hantal / CEO, XR-Masters
Devrim Danyal / Blockchain & Kriptopara Teknoloji Eğitim Akademi

Konferansta yapılan tüm sunumlar (4 konferans, 3 panel, 200'e yakın senkron ve asenkron sunum) kayıt yaptıran tüm dinleyicilerin erişimine bir ay boyunca açık olacaktır. Katılımcılarımız bu zengin içeriğe sahip dijital kütüphaneye www.etp.org.tr adresinden bir ay boyunca ulaşabileceklerdir.

ETP22 etkinliğimizi teşrifleriyle onurlandıran İstanbul İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı Sayın Murat Altınöz'e, değerli konuşmacılarımıza, konferansımızın başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinde emeği geçen ETP Konferansı Organizasyon Komitemize, etkinliğimize ev sahipliği yapan üyemiz Özel MEF Okullarına ve gönüllü öğretmenlerimize, sunuculuk görevini üstlenen Uğur Ersözlü'ye, sunum yapan tüm öğretmenlerimize, öğrencilerimize, sponsor firmalarımıza ve tüm katılımcılarımıza Yönetim Kurulumuz adına en içten teşekkürlerimizi sunarız.

ETP DÜZENLEME KOMİTESİ

Süha HAYAL @hayallife
Neslihan ER AMUCE @neslihan_e
Evren TOMBUL @EvrenTombul
Özgür SEZGİN @ozgursezgin78
Özgür ÇİÇEK

Hasan ESEN @HAS_ESEN
Ebru KARAYILMAZ @ebrukarayilmaz
Aylin HASDEMİR @aylinhasdemir
Uğur SARI @ugursariiii
Duygu BIYIKOĞLU @duygubiyikoglu

M. Kemal GÜLTEKİN @gultekinkemal
Ömer ÖMEROĞLU @EO_Omeroglu
Birkan KILIÇ @birkankilic
Sedat YILDIZ @sedatyildizcom
Hakan KÖSE

ÇAĞ ÜNİVERSİTESİ 25. yıl

ÇAĞ UNIVERSITY

www.cag.edu.tr
cag@cag.edu.tr

444 1 CAG

Yaşar BAYBOĞAN Kampüsü Adana-Mersin
Karayolu Üzeri 33800 Yenice / MERSİN

[caguniversity](https://www.facebook.com/caguniversity)

[caguniversitesi1997](https://www.instagram.com/caguniversitesi1997)

[caguniversitesi](https://www.twitter.com/caguniversitesi)

SAYIN GENEL MÜDÜRÜMÜZE YAPILAN ZİYARET

Derneğimizin Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk, Yüksek İstişare Konseyi Başkanvekili Yusuf Tavukçuoğlu ve diğer özel öğretim kurumlarını temsil eden dernek başkanları, 28 Şubat 2022 tarihinde MEB Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürü Sayın Ömer İnan'ı makamında ziyaret ederek, hayırlı olsun dileklerinde bulundular.

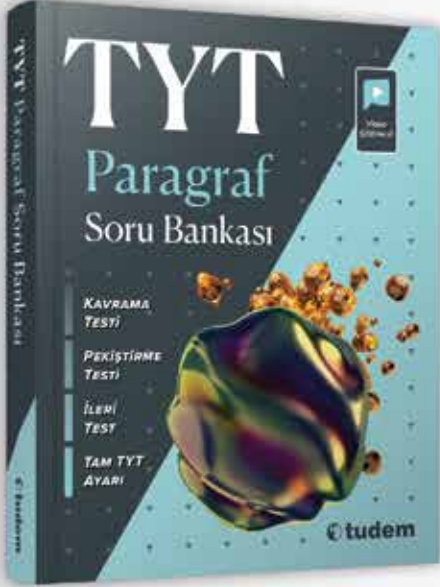

İSTANBUL VALİLİĞİ'NE YAPILAN ZİYARET

Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk ve Yüksek İstişare Konseyi Başkanvekilimiz Erdoğan Bozdemir, 23 Mart 2022 tarihinde İstanbul Valiliği'nde, Vali Yardımcısı Sayın Özlem Bozkurt Gevrek ve Vali Yardımcısı Sayın Hasan Hüseyin Can'ı ziyaret ederek, eğitime ilişkin görüş alışverişinde bulundular.

LİSEYE TUDEM KALİTESİ GELDİ!

KAVRAMA TESTİ

PEKİŞTİRME TESTİ

İLERİ TEST

TAM TYT AYARI

Lise eğitim yayıncılığında kaliteye odaklanan
Tudem Soru Bankaları, **beceri temelli yeni nesil sorularla**
zenginleştirilmiş **farklı zorluk seviyelerindeki testlerle**
sınav adaylarını adım adım **başarıya ulaştırıyor.**

**9. ve 10. sınıf
soru bankaları
Mayıs'ta çıkıyor!**

KAVRAMA TESTLERİ

PEKİŞTİRME TESTLERİ

ÜNİTE DEĞERLENDİRME SINAVLARI

DÖNEM DEĞERLENDİRME SINAVLARI

FÖY SİSTEMİ

tudem

[tudemyayin grubu](#) [tudem.com](#)

BURSA BÖLGE TOPLANTISI

Özel okullarımızla ilgili gelişmeler ve mevzuat düzenlemeleri hakkında kurucuları bilgilendirmek ve özel okulların sorunlarını görüşmek amacıyla 2021 -2022 öğretim yılının ilk bölge toplantısı; Bursa ve çevre illerdeki özel okullarımızın katılımıyla üyemiz Özel Tan Okulları ev sahipliğinde 17 Mart 2022 tarihinde gerçekleştirildi.

Toplantıya; Yüksek İstişare Konseyi Başkanımız Cem Gülan, Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk, Başkan Yardımcımız Saim Meral, YK Üyeleri Can Akyollu, Cenk Eyüboğlu, Zafer Eraslan, Fuat Erez, Hüma Çobanoğlu, Nesrin Meral, Bünyamin Çelikten, Kenan Taçyıldız, Yönetim Danışmanımız Hasan Eren ile Bursa ve çevre illerimizden 50 özel kurucusu ve yöneticisi katıldı.

Toplantının ikinci bölümünde Gülbenk Danışmanlıktan SMMM Lütfi Gülbenk ve Av. Esmâ Gülbenk konuşmacı oldu. Özel okullara yönelik mali ve hukuki konularda bilgilendirme yapıldı.

Kurucular toplantısına ev sahipliği ve misafirperverliği için üyemiz Özel Tan Okulları Kurucusu Şükrü Akyollu ve Kurucu temsilcisi Can Akyollu'ya, değerli görüşleriyle katkı sağlayan SMMM Lütfi Gülbenk ve Av. Esmâ Gülbenk'e ve tüm katılımcılarımıza teşekkür ediyoruz.

DİJİTAL DÖNÜŞÜMDE YANINIZDAYIZ!

tudemogretmen.com

- KİTAP ÖRNEKLERİ
- ONLINE AKILLI TAHTA
- VİDEO ÇÖZÜMLER
- ÇALIŞMA YAPRAKLARI
- PLANLAR
- KİTAP REHBERİ
- KATALOGLAR
- TANITIM VİDEOLARI

ÜCRETSİZ
KAYDOL
HEMEN
KULLAN

TOBB Türkiye Eğitim Meclisi Eğitim Sektör Buluşmaları Konferansı

Derneğimizin başkan yardımcılığını yaptığı TOBB Türkiye Eğitim Meclisi'nin 1 Mart 2022 tarihinde düzenlediği "Eğitim Sektör Buluşmaları Konferansı" TOBB İkiz Kuleler Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi.

Konferansa; Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Sadri Şensoy, TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Selçuk Öztürk ve TOBB Eğitim Meclisi Başkanı Dr. Yusuf Ekinci, Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk, YİK Başkan vekilimiz Yusuf Tavukçuoğlu, ilgili bakanlıklardan üst düzey bürokratlar, kurum sahipleri, öğretmen ve eğitimciler katıldı.

Konferansta konuşan Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Sadri Şensoy; Toplumun tüm kesimlerinin eğitim için bir araya gelmesinin eğitimde kalite artışına katkı sağlayacağını belirterek, eğitim sisteminin kamu ve özel eğitim kurumları ile bir bütün olarak görülmesi gerektiğini, özel öğretim kurumlarının sistemin önemli bir yükünü üstlendiğini ve 11 bin 39 özel okulda, toplam öğrencilerimizin yaklaşık % 9'unun eğitim gördüğünü, okul öncesi eğitim alanında bir seferberlik başlattıklarını, kısa sürede 86 yeni anaokulu inşa ettiklerini anlattı. Şensoy, okullaşma oranını okul öncesi eğitimde yüzde 90'a ulaştırdıklarını bildirdi.

Milli Eğitim Bakanlığı ile TOBB arasında imzalanan protokolü hatırlatan Bakan Yardımcısı Sadri Şensoy "154 ilçeye 154 yeni okul yapılacak. Bunun için TOBB'a çok teşekkürlerini iletti. Mesleki eğitim konusunda da ciddi hamleler gerçekleştirdiklerini ifade eden Şensoy, bu konuda da TOBB'un yine en önemli paydaşları olduğunu ve eğitim-öğretim ve istihdam döngüsünü işlevsel hale getirdiklerini kaydetti.

Konferans sonucunda, Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk ve diğer derneklerin yönetim kurulu başkanlarının da yer aldığı çalışma grupları tarafından özel okullar, mesleki eğitim, özel eğitim, muhtelif kurslar, eğitim yayıncıları alanlarında çalıştaylar düzenlenerek sektörün sorun ve beklentileri ele alınarak değerlendirilmesinin ardından sorun, çözüm önerileri, beklentilerin yer aldığı hususları kapsayan raporlar ve sonuç bildirgeleri grup sözcüleri tarafından katılımcılarla paylaşıldı.

HENA

GERİ DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ

Geri dönüşüm, yeniden değerlendirilme imkanı bulunan tüm atıkların tekrardan kullanıma kazandırılması işlemidir. Kullanılmış ve yeniden kullanılmayacak kağıt, karton, plastik, demir vb bu ürünler hem doğamızı korumak hem de tüketimimizi azaltmak amacıyla geri dönüşüme kazandırılır.

Hena Geri Dönüşüm Hizmetleri olarak biz de okullarımızdan tüm bu atıkları alıp geri dönüşüme katkıda bulunuyoruz. Türkiye Özel Okullar Derneği ile yaptığımız iş birliği çerçevesinde, güncel piyasa fiyatları üzerinden standart olarak uygulanan fireler tarafımızca uygulanmayacak, firesiz net alımlar yapılacaktır.

HENA
GERİ DÖNÜŞÜM HİZMETLERİ

Hüseyin YILDIRIM
0552 634 45 91

Her Türlü Geri Dönüşüm Malzemesi Alınır Satılır.
henageridonusum@gmail.com
henageridonusum@hotmail.com

RAHMI M. KOÇ MÜZESİ İLE PROTOKOL

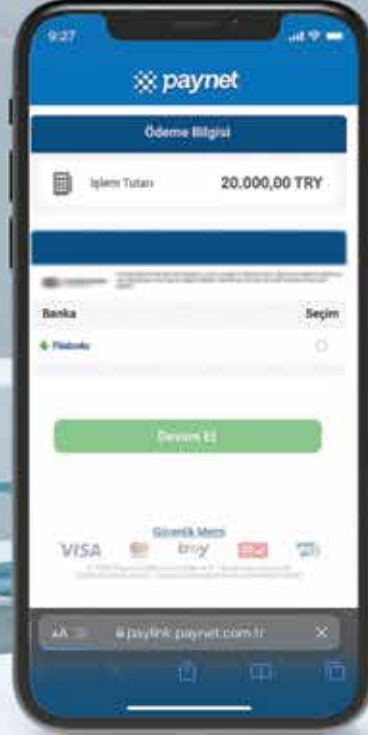
Türkiye Özel Okullar Derneği ve İstanbul Rahmi M. Koç Müzesi arasında 3 Mart 2022 tarihinde Odakule'deki merkezimizde Yönetim Kurulu Başkanımız Zafer Öztürk, YK üyelerimiz ve Rahmi M. Koç Müzesi Genel Müdürü Mine Sofuoğlu'nun katılımıyla işbirliği protokolü imza töreni gerçekleştirildi.

Protokol; Rahmi M. Koç Müzesi ve Türkiye Özel Okullar Derneği arasında, iki kurumun karşılıklı ilgileri çerçevesinde, 3 Mart – 17 Haziran 2022 tarihleri arasında, özel okullarda eğitim gören öğrencilerin Rahmi M. Koç Müzesi'ni bir laboratuvar gibi kullanabilmesi, programlarını sınıfın dışında farklı bir ortamda, konularıyla ilgili müze objelerinden, atölyelerden, sergilerden, eğitim paketinden yararlanarak uygulayabilmeleri, yaşamsal beceri ve yeteneklerini geliştirmek üzere müzede uygulanan eğitimlerden yararlanması için oluşturulmuştur.

**FAİZSİZ
KREDİ
İMKANI**

AVANTAJLI FAİZ ORANLARIYLA TAKSİT TAKSİT ÖDEME DENEYİMİ

Paynet ve Fibabanka iş birliğiyle avantajlı faiz oranları, müşterilerinizden alışveriş kredisi ile hızlı ve kolay ödeme almanıza imkan sağlıyor!

PayKredi ile müşterileriniz, dakikalar içinde online olarak Fibabanka üzerinden **36 Aya** varan **vadelerle kredi kullanabilir**, ödemesini alışveriş esnasında anında yapabilir!

Siz de Paynet üye iş yeri olun, Paynet'in fırsatlarla dolu dünyasından yararlanın, kazancınızı artırın, işletmenizi büyütün!

@ /paynetodeme

Paynet Ödeme Hizmetleri A.Ş. ve Fibabanka A.Ş. gerekli gördüğü durumlarda kampanya koşullarını değiştirme, kampanya kapsamındaki ürünlerde ve vade seçeneklerinde değişiklik yapma, belirlene, kampanya süresini değiştirme veya kampanyayı iptal etme haklarını saklı tutar. Fibabanka, kredileri serbestçe değerlendirme ve koşullarını değiştirme hakkına sahiptir. www.fibabanka.com.tr

22. REHBERLİK SEMPOZYUMU

Türkiye Özel Okullar Derneği Rehberlik Komisyonu üyelerinin işbirliği ile düzenlenecek olan 22. Rehberlik Sempozyumu "Çocuklarda ve Ergenlerde Kriz Yönetimi ve Müdahale Yöntemleri" temasıyla 14 Mayıs 2022 tarihinde çevrim içi olarak gerçekleştirilecektir.

Mesleki yeniliklerin ve uygulamaların paylaşılmasına imkân sağlamayı amaç edinen, öğretmenlerin kişisel gelişimine ve eğitimimize hizmet eden bir etkinlik olarak gelenekselleşen Rehberlik Sempozyumu'nu bu yıl online ve ücretsiz olarak düzenlenecektir.

**TÜRKİYE
ÖZEL OKULLAR DERNEĞİ**

**14
MAYIS**

10:30 / 14:30

**22.
REHBERLİK
SEMPOZYUMU**

**ÇOCUKLARDA ve
ERGENLERDE
KRİZ YÖNETİMİ ve
MÜDAHALE
YÖNTEMLERİ**

#RehberlikSempozyumuXXII

 zoom

Funda AKKAPULU
Psikolog, Psikanalist
**Çocuklarda ve Ergenlerde Kriz
Yönetimi ve Müdahale Yöntemleri**

Dr. Seven KAPTAN
Psikiyatrist
Cinsel Kimlik

Psk. Dr. Feyza BAYRAKTAR
Psikoterapist
Yeme Bozuklukları

Dr. Öğr. Üyesi Gresa ÇARKAXHIU BULUT
Maltepe Üniversitesi
**Stresle Baş Etme ve Kendine
Zarar Verme Davranışı**

Doç. Dr. Ezgi TOPLU DEMİRTAŞ
Mef Üniversitesi
Toksik İlişkiler ve Flört Şiddeti

Sempozyuma sınırlı sayıda katılım alınacağından, okullarımızın 29 Nisan 2022 tarihine kadar <https://rehberliksempozyumu.com/> adresinden kayıt yapmaları rica olunur.

MENTOR ÖĞRETMEN PROGRAMI

**MENTOR ÖĞRETMENLERİNİZ İLE
BAŞARIYI YÖNETİN**

**ÖĞRENCİLERİNİZ
DAHA MUTLU VE
BAŞARILI**

**ÖĞRETMENLERİNİZİN
MENTORLUK BECERİSİ
KAZANMASINA NE
DERSİNİZ ?**

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ İLE YAPILAN PROTOKOL

Türkiye Özel Okullar Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Zafer Öztürk ve Maltepe Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Betül Çotuksöken 'in katılımıyla 7 Nisan 2022 tarihinde Derneğimizin Odakule'deki merkezinde işbirliği protokolü imzalandı.

Protokolün amacı, Türkiye Özel Okullar Derneği ve Maltepe Üniversitesi işbirliğiyle TÖZOK üyesi okullarda görev yapan eğitimcilerin, Maltepe Üniversitesi IBACLR-Uluslararası Bakalorya İleri Liderlik Araştırma Sertifikalı- Eğitim Yönetimi ve Denetimi Tezli Lisansüstü eğitimi almalarını destekleyerek Üniversitenin imkân ve deneyimlerinden yararlanmalarını sağlamaktır.

Uluslararası Bakalorya Diploması yüksek akademik standartları sayesinde öğrencilerin dünyanın dört bir yanındaki en prestijli üniversitelere öncelikli kabul almalarını kolaylaştıran bir program olarak bilinmektedir. Bunun yanı sıra, öğrencilere uluslararası bakış arası kazandırır ve değerler bazlı programıyla mezunlarının hızla değişen yaşam şartlarına uyum sağlayabilecek, iletişimi güçlü, dünya barışına ve sorunların çözümlemesine yardım edebilecek bireyler yetiştirme amacına hizmet etmektedir.

Özel okullarımızın öncülüğünde uygulanmaya başlanan IB programları, son yıllarda devlet okullarımızda da sunulmaya başlamış ve geçtiğimiz yıl Ülkemizdeki IB Dünya Okullarının sayısı 100'ü aşmıştır. Bu da her geçen gün IB öğretmen ve eğitim liderlerine olan ihtiyacı arttırmaktadır.

IB Programlarının yüksek standartlarını sağlamak için IB eğitimcilerinin profesyonel gelişmelerinin sağlanmasını ön koşul olarak koymaktadır. Maltepe Üniversitesi bu ihtiyaca yönelik iki tür katkı sunmaktadır. Biri yılda iki kez gerçekleştirilen IB Profesyonel Gelişim Çalıştayları, diğeri IB Sertifikalı (IBACLR) Tezli Eğitim Yönetim Denetim Yüksek Lisans Programı.

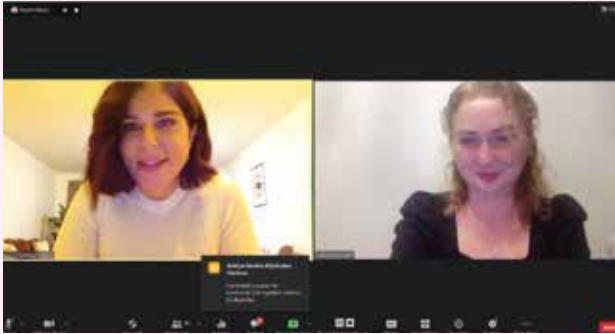
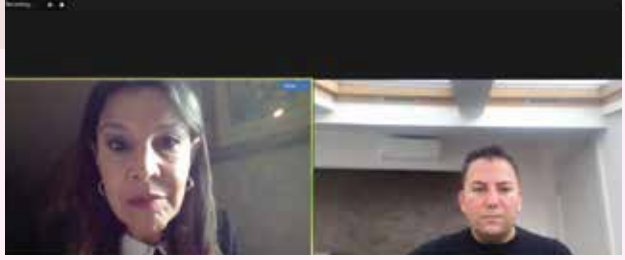
Uluslararası Bakalorya Organizasyonu programın doğru ve güçlü bir şekilde uygulanmasında eğitim liderlerinin ne kadar önemli rol oynadıklarının bilinciyle, öğretmenlerden önce okul müdürlerinin profesyonel gelişim almalarını şart koşmaktadır. IBACLR-Uluslararası Bakalorya İleri Liderlik Araştırma Sertifikası IB tarafından bu amaçla geliştirildiğinden programı tamamlayanların ayrıca okul liderleri için öngörülen IB Profesyonel Gelişim Çalıştaylarına katılmalarına gerek olmamaktadır.

Maltepe Üniversitesinde Eğitim Yönetim Denetim Yüksek Lisans Programıyla birlikte alındığında ileride daha üst düzey akademik çalışmaların yolunu açar. Aynı zamanda Uluslararası Bakalorya Organizasyonunun çok değer verdiği bilimsel araştırmalara katkıda bulunur. TÖZOK ile yapılan bu İşbirliği Protokolü ile TÖZOK üyesi okullarda görev yapan öğretmen ve yöneticiler Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ile belirlenen koşulları taşıdıkları takdirde Üniversitenin bu amaçla ayırdığı kontenjan ve indirimlerden yararlanabileceklerdir.

TÖZOK WEBİNARLARI

Ortaokul Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 09 Ocak 2022, Pazar günü gerçekleştirilen, Klinik Psikolog & Psikanalist Dr. Neslihan Zabcı'nın konuşmacı olduğu **"Ergen ve Ergenlikte Sınırlar"** konulu webinar.

Okul Öncesi Eğitimi Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 09 Şubat 2022 Çarşamba günü gerçekleştirilen, Uzman Psikolog Merve Onurbilen Kunter'in konuşmacı olduğu **"Oyun Yoluyla Bağ Kurma"** konulu webinar,

Ortaokul Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 21 Şubat 2022 Pazartesi günü gerçekleştirilen, Sosyolog&Yazar Nurdoğan Arkış'ın konuşmacı olduğu **"Yaşam ve Sınav Başarısında Özgüvenin Yeri"** konulu webinar,

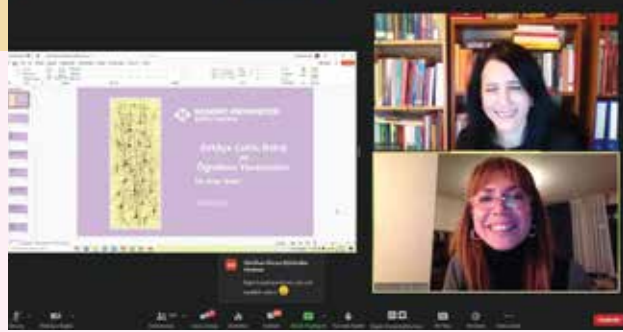

Ortaokul Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 01 Mart 2022, Salı günü gerçekleştirilen, Klinik Psikolog Özge Gündoğdu Güzelcan'ın konuşmacı olduğu **"Öğrencilerde Sınav Kaygısı ile Baş Etme Becerilerinin Geliştirilmesi ve Sınav Grubu ile Çalışmak"** konulu webinar

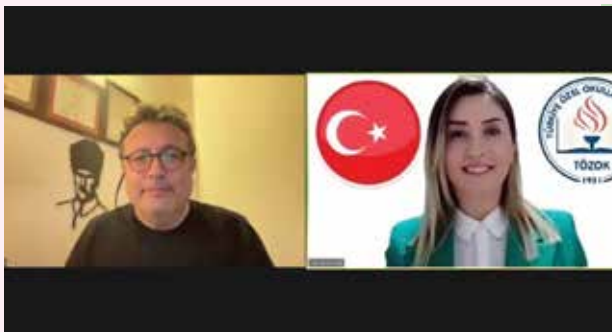
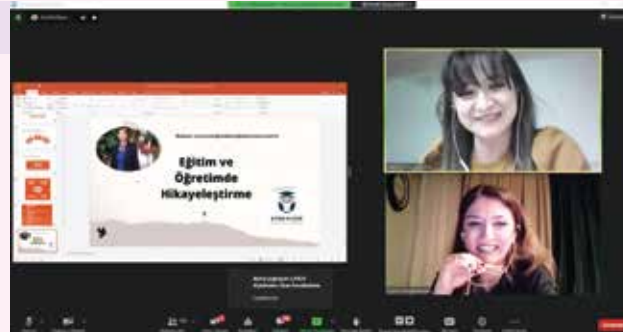
Özel Eğitim Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 04 Mart 2022, Cuma günü düzenlenen, Maltepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dr. Öğr. Üyesi Handan DOĞAN'ın konuşmacı olduğu **“Erken Çocukluk Döneminde Kaynaştırma Eğitimi”** konulu webinar

İlkokul Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 08 Mart 2022, Salı günü gerçekleştirilen, Dr. Öğr. Üyesi Nida TEMİZ'in konuşmacı olacağı **“Zekaya Çoklu Bakış ve Öğretime Yansımaları”** konulu webinar

Okul Öncesi Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 15 Mart 2022, Salı günü düzenlenen, Psikolog Cihan Çelik'in konuşmacı olduğu **“Sınıf Yönetiminde Farklı Yöntem ve Teknikler”** konulu webinar

Ortaokul Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 22 Mart 2022, Salı günü düzenlenen Eğitimde Hikaye Anlatıcısı, Danışman Ceren Navid Moghaddam Gavgani'nin konuşmacı olduğu **“Eğitim ve Öğretimde Hikayeleştirme”** konulu webinar

İlkokul Komisyonu üyelerimizin katkılarıyla 23 Mart 2022, Çarşamba günü gerçekleştirilen, ODTÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Soner YILDIRIM'ın konuşmacı olduğu **“Yapay Zeka ve Metaverse Ne Vadediyor/Getiriyor?”** konulu webinar.

İstoç 29. Ada No: 81-83 Bağcılar / İSTANBUL

Tel : +90 212 659 52 23 - +90 850 533 1 555
Fax : +90 212 945 29 16

@beyazpromosyon
Beyaz Tanıtım Promosyon

info@beyazpromosyon.com

HEPSİ VE
DAHA FAZLASI İÇİN

www.beyazpromosyon.com

0-2 YAŞ YÜKSEK ZEKÂYA SAHİP ÖZEL YETENEKLİ ÇOCUKLARIN ÖZELLİKLERİ

Prof. Dr. Ümit DAVASLIGİL

Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü Başkanı

Yüksek zekâya sahip özel yetenekli bebeklerle ilgili araştırmalar, daha büyük yaşlara göre, yok deneyecek kadar azdır (Smutny, 1999). Oysa bireylerin potansiyellerini tam olarak gerçekleştirebilmeleri için erken eğitimin önemi büyüktür (Clark, 2013). Bu bağlamda çocukların ilk yıllardan itibaren uyarıları bol olan ve bu uyarılarla etkileşime girebilecekleri bir çevrede yaşamaları, kendilerine büyük yarar sağlayacaktır. Ancak, ihtiyacı karşılayacak uygun uyarıların seçilmesi için ise, ilk önce zihinsel düzey ve özellikleri açısından fikir sahibi olmak gerekir.

Yüksek Zekâya Sahip Özel Yetenekli bir bebeğe sahip olduğunuzu gösteren bazı ipuçları aşağıda verilmektedir. Bunlar genelde görülebilecek olan özelliklerdir. Hepsini tek bir çocukta görmek pek olası değildir. Bazı özellikleri normal düzeydeki çocuklarda da görebiliriz. Çocuğun farklı olup olmadığına karar verebilmek için diğer özellikleri de incelenmelidir.

Hareki Özellikleri

- Her alanda gelişim hızı artmıştır.
- Harekî alanda da bu yönde örnekler vardır.
- 6 aylığı biraz geçince el sallama veya cisimleri hemen yakalama davranışı gösterebilirler.
- Normal zekâ sınırları arasındaki bebekler normalde 6 ay civarında desteksiz otururlarken, özel yetenekli bebekler arasında bunu 3. aya kadar erkene çekenler olabilir.
- Genelde normal zekâ düzeyindeki bebekler bir yaş dolaylarında destekle ayakta durabilir veya yürüyebilirken, sayıları az da olsa özel yetenekli bebeklerin bazılarının bir yaşından önce yürümeye başladıkları görülebilir.
- Sıra dışı amaçlı hareketlilik gösterirler,
- Yüksek fiziki enerjiye sahip üstün çocuklar, hiperaktif çocuklarla karıştırılmamalıdır.
- Hiperaktif çocuklar istemli dikkat ve davranış denetimini gerçekleştiremezler.
- Oysa bu tür üstün çocuklar çok aktif olmalarına karşın, çok az hiperaktivite semptomları gösterirler: ilgilendikleri zaman dikkatlerini yoğunlaştırabi-

lirler ve sadece zihinsel uyarıcının yetersiz olduğu durumlarda kendilerinde amaçsız hareketlilik görülebilir. Ancak üstün olup gerçek hiperaktif çocuklara rastlamak da mümkündür (Clark, 2013; Gross, 2004; Silverman, 1993; <https://parenting>).

Atık – Tetik Olmaları

- Bebekler uyanık oldukları zamanlarını çevrelerini, insanları ve onların çeşitli hareketlerini izleyerek geçirirler.
- Özel yetenekli bebekler kendilerini kucağına alan ve kendileriyle konuşan kişiyle göz teması kuruyor gibidirler.
- Özel yetenekli bebekler bu kişilere başarıları çevirirler ve onların ses ve hareketlerine anında tepki verirler.
- Anlamli bakışlara sahiptirler (<https://parenting-firstcry.com/articles/15-signs-of-intelligent-baby/>).

İleri Algılama Düzeyi

- Bu şekilde atık tetik olmaları, bebekleri ileri algılama düzeyine taşır.
- Böylece, yakın çevrelerindeki en ufak değişimlere duyarlı olurlar.
- Bu yeni yürümeye başlayan özel yetenekli bebekler annenin göz yaşlarını hemen silmek isteyebilirler.
- Bu şekilde atık tetik olmaları, aşırı duyarlı sinir sistemine sahip olmalarından kaynaklanır.
- Sıra dışı yüksek enerji düzeyine sahiptirler,
- Daha az uyku gereksinimi duyarlar.
- Az uyumalarına karşın yorgunluk hissetmezler, enerjileri azalmaz.
- Aşırı duyarlı sinir sistemine sahip olmaları nedeniyle, duyu organları keskindir.
- Bebeklerde bu aşırı duyuusal uyarılabilirlik, battanilerini üstlerinden atma,
- Giyim eşyalarındaki markalardan,
- Altlarının ıslanmasından rahatsız olma,
- Gürültüye yoğun tepki gösterme şeklinde ifade bulabilir.
- Yalnızlığı tercih edebilirler ve kendilerini oyalayabilirler.
- Yetişkinlerin müdahalesi olmadan oyuncaklarıyla kendi kendilerini daha uzun süre oyalayabilirler

(Clark, 2013; Gross, 2004; Silverman, 1993; <https://parenting.firstcry.com/articles/15-signs-of-intelligent-baby/>)

Aşırı Odaklanma

- Normal zekâ düzeyindeki bireyler kısa dikkat süresine sahiptirler ve çevrelerinde oluşan yeni bir ses veya hareket dikkatlerinin dağılması için yeterlidir.
- Normal zekâ düzeyleri arasındaki bebekler bir yaş dolaylarında, belirli bir görev üzerinde odaklanmaları en fazla 10-15 dakika sürer.
- Zekâ düzeyi yüksek bebeklerin ise dikkat süreleri yaşıtlarına göre daha uzundur.
- Oyuncak verildiğinde normal yaşıtlarına oranla daha uzun süre kendi başlarına oynayabilirler.
- Özel yetenekli bir bebek ise 6 aydan önce gibi bir erken dönemde yaşıtlarına oranla daha uzun süreler dikkatini yoğunlaştırabilir.
- Dikkati dağılmadan kendini bloklarla oynamaya odaklayabilen çok yüksek zekâ düzeyli 5 aylık bebeklere rastlanabilir.
- 5-6 aylıkken bile bir taraftan sayfaları çevirip favori resimleri göstererek, kitabın bütünü dinleyenler olabilir.
- Özel yetenekli bir bebek ise 6 aydan önce gibi bir erken dönemde yaşıtlarına oranla daha uzun süreler dikkatini yoğunlaştırabilir.
- Dikkati dağılmadan kendini bloklarla oynamaya odaklayabilen çok yüksek zekâ düzeyli 5 aylık bebeklere rastlanabilir.
- 5-6 aylıkken bile bir taraftan sayfaları çevirip favori resimleri göstererek, kitabın bütünü dinleyenler olabilir.
- 10 veya 11 aylık bu tür bebeklere şekilleri ve renkleri eşleştirmek kolay gelebilir.
- 11 aylıkken farklı şekilleri uygun deliklerden geçirme şeklinde oyun oynayanlara rastlanabilir.

Erken okumaya başlama çabaları

- Yaşıtlarına göre çok **daha çabuk öğrenirler**.
- Zekâ düzeyi çok yüksek bebeklerde **okumaya başlama çabaları 2 yaş** gibi çok erken görülebilir (Gross, 2004).

Sorun çözücüdürler.

- Hemen pes etmezler.
- Hayal güçlerini de kullanıp sıra dışı çözümlere ulaşırlar (Clark, 2013).

Olağanüstü İletişim ve Dil Becerileri

- Normal zekâ sınırları arasındaki bebekler genellikle bir yaşında ilk sözcüklerini söyleyip **2 yaş** dolaylarında **cümle kurabilmelerine** karşılık, **özel yetenekli bebekler** ilk sözcüklerini söylemelerini ve cümle kurmalarını çok daha erken gerçekleştirebilirler. Örneğin aralarında **10 aylıkken** cümle kurarak konuşanlar olabilir.
- Bir de sessiz olanlara rastlanabilir. Bunlar konuşmamalarına rağmen, alıcı dilleri çok iyi gelişmiştir. Uzun yönergelere tepkide bulunabilirler.

- Bunlar konuşmamalarına rağmen, **alıcı dilleri** çok iyi gelişmiştir.
- Uzun yönergelere tepkide bulunabilirler.
- Bir de sessiz olanlara rastlanabilir. Bunlar konuşmamalarına rağmen, alıcı dilleri çok iyi gelişmiştir.
- Uzun yönergelere tepkide bulunabilirler. Bunlar konuşmamalarına rağmen, alıcı dilleri çok iyi gelişmiştir.
- Uzun yönergelere tepkide bulunabilirler.
- Kelimelere ve kitaplara ilgi göstermeleri ve 14. aydan önce cümle kurmaları,
- Azınlıkta da olsa, bazılarının evin belirli bir kısmına gitmesi konusunda verilen sözel yönergeleri yerine getirmeleri bebeklerin özel yetenekli olduklarına bir işaret olabilir (Clark, 2013; Gross, 2004; <https://parenting.firstcry.com/articles/15-signs-of-intelligent-baby/>).

Olağanüstü belleğe sahip olmaları.

- İki yaşından önce duydukları şarkıları söyleyebilenlere rastlanabilir.
- Okunan öyküleri, sonradan kendileri okuyormuş gibi tekrarlayan bebekler görülebilir. (<https://parenting.firstcry.com/articles/15-signs-of-intelligent-baby/>).

Kişilik özellikleri

- Kişilik özellikleri açısından çabuk kırılabilirlik, diğerlerinin duygularına aşırı duyarlılık,
- Diğerlerine olağanüstü şefkat gösterme şeklinde kendini gösteren olağanüstü duygusal duyarlılığa sahiptirler ve
- Duygularında yoğunluk yaşarlar.
- Zekâ düzeyi yüksek bebekler, isteklerini elde etme açısından çok ınatçıdır.
- Hem olumlu ve hem de olumsuz duygularını çok yoğun yaşarlar.
- Yaşıtlarına göre daha karmaşık düşünürler.
- İnsanlara ve evcil hayvanlara çok kuvvetli duygularla bağlanırlar (Clark, 2013; Freeman, 1996; Silverman, 1993; <https://parenting.firstcry.com/articles/15-signs-of-intelligent-baby/>).

Anne babaların çocuklarının farklı olduğunu çok erkenden fark etmeleri çok önemlidir. Böylece, çocuklarının yaşıtlarından daha fazla uyarıcı ve desteğe ihtiyaç duydukları şeklinde bir bilince sahip olarak, onlara destek olma çabalarına çok erkenden başlayabilirler.

Kaynakça

- Clark, B. (2013). *Growing up gifted. Developing the potential of children at school and at home*. 8th ed. London: Pearson, ISBN-13-978-0-13-262066-6; ISBN-10-0-13-262066-9.
- Freeman, J. (1996). *How to raise a bright child: How to encourage your child's talents 0-5 years*. Ebury Publishing.
- Freeman, J. (2001). *Gifted children grown up*. London: David Fulton Publishers, ISBN 1-85346-831-2.
- Gross, M. U. M. (2004). *Exceptionally gifted children*. 2nd ed. London: RoutledgeFalmer. ISBN 0-415-31490-9 (Hbk); ISBN 0-415-31491-7 (Pbk)
- Silverman, L. K. (Ed., 1993). *Counseling the gifted and talented*. Love Pub Co.
- Smutny, J. F. Guest Editor (1999). *A special focus on young gifted children*, *Roeper Review*, 21(3), 172-173, DOI: 10.1080/02783199909553956.

UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE SİBER ZORBALIKTAN KAÇINMAK

Dr. Öğr. Üyesi Gresa ÇARKAXHIU BULUT

Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Covid-19 pandemisi, sıra dışı bir yaşam düzeninin hızlıca benimsenmesini gerekli kılmış; bu süreçte çocuk ve gençlerin çok boyutlu değişikliklere uyum sağlamaları ve zorlu durumları yönetebilmeleri önemli birer gündem haline gelmiştir.

Sosyal bir yapı içerisinde yer bulmak ve/veya bir topluluğa ait hissetmek, gelişim sürecinin en önemli bileşenlerindendir. Pandeminin özel koşulları nedeniyle, gençlerin sosyal ihtiyaçlarının uzun süreliğine ve önemli ölçüde kısıtlandığı bilinmektedir. Öyle ki, sosyal etkileşimi en doğal ve zengin haliyle sunan okul ortamı, "uzaktan eğitim" ile birlikte evlere taşınmak ve ekranlara sığdırılmak zorunda kalmıştır. Uzaktan eğitim süreci, pandeminin olağanüstü şartlarında öğretim faaliyetlerinin sürmesini mümkün kılmış olmakla birlikte, ekran başı aktivitelerin çocuk/gençlerin yaşamına kontrolsüzce dahil olmasına da zemin sağlamıştır.

Kontrolsüz ekran başı aktivitelerin göz sağlığı, ortopedik sorunlar ve hareketsizliğe bağlı metabolik sorunların yanı sıra, ekran başında gitgide daha fazla vakit geçirme ve/veya süreyi sınırlandıramama gibi bağımlılık davranışlarına da yol açtığı gitgide yaygın şekilde kabul edilmektedir. Üstelik, hızla gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımındaki denetimsizlik, siber zorbalık gibi bazı olumsuz sonuçların (komplikasyonların) şekillenmesine de zemin hazırlıyor görünmektedir.

Siber zorbalık, "bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak bir birey ya da grup tarafından diğerlerine zarar vermek için tasarlanan kasıtlı, tekrarlayan ve düşmanca davranış içeren zorbalık türü" olarak tanımlanmıştır. Bu tür zorbalıklar sosyal medyada,

mesajlaşma platformlarında, oyun platformlarında vs. kendini gösterebilir. Çocukların mağdur, fail ya da izleyici gibi farklı konumlarda siber zorbalık sürecine dahil olabilecekleri bilinmelidir. Siber zorbalık, internet aracılığıyla bir ya da birden fazla kişi hakkında küçük düşürücü, aşağılayıcı, utandırıcı mesajlarla (elektronik posta, kısa mesaj, internet sayfası linki, fotoğraf gibi) paylaşım yapılması olarak tanımlanabilir. Örnekleri arasında;

- Bir başkasının rahatsızlık verici görüntülerini yayınlamak
- Mahrem bilgilerini sızdırmak ya da bir başkası hakkında uydurma haberler yaymak
- Tehdit mesajları yollamak, hakaret etmek
- Anonim hesaplardan taciz etmek
- Bir kimsenin paylaşımlarına kasıtlı olarak sürekli olumsuz yorumlar yapmak, sayılabilir.

Siber zorbalık, günümüzde git gide yaygınlaşan ve mağdurları üzerinde çok çeşitli olumsuz etkiler/izler bırakan bir zorbalık türüdür. UNICEF 2019 yılında, 15-24 yaş grubunda yer alan ve internet kullanan gençlerin %70,6'sının internet üzerinden şiddet, siber zorbalık ve dijital taciz **tehlikesine maruz kaldığını** ortaya koymuştur. Günümüzde her beş lise öğrencisinden biri siber zorbalığa maruz kaldığını ancak utanç ya da korku nedeniyle bu durumu paylaşmaktan kaçındığını bildirmektedir.

Zorbalığa maruz kalan bireylerde ruhsal ve fiziksel birçok belirtiye rastlamak mümkündür. Zorbalık, kişinin bulunduğu her yerde/her an başına gelebileceği için temel güven duygusunu da sarsarak kişinin *her yerde tehlikede olduğu algısına* yol açabilmektedir. Siber zorbalık mağdurları sıklıkla mutsuzluk, utanç, korku, kaygı, üzüntü, çaresizlik ve hayal kırıklığı gibi duygular yaşadıklarını dile getirmektedirler.

Çocuğum / Öğrencim siber zorbalık mağduru olabilir mi?

Siber zorbalık mağduru olmanın kesin ve duruma özgü belirtileri bulunmamaktadır. Ancak çocuk ve gençlerin yakın takibi ile aşağıda sayılan durumların varlığında daha ayrıntılı bir değerlendirme yapılması önerilmektedir. Çocuğunuz;

- Beklenmedik bir şekilde elektronik cihazlarını kullanmayı bıraktıysa,
- Elektronik cihazlarını kullanırken gergin görünüyor,
- Çevrimiçi olduktan sonra (oyun oynamak dahil) kızgın, mutsuz veya sıkıntılı görünüyor,
- Elektronik cihazları ile ne yaptığının konuşulmasına izin vermiyor ve paylaşmıyorsa,
- Genel olarak dışarı çıkmak istemiyorsa,
- Uyku ve iştah düzeninde büyük değişiklikler olduysa,
- Akranlarından uzaklaşmaya başladıysa,
- İçeride kapanık görünüyor ve odasından çıkmak istemiyorsa,
- Çoğunlukla mutsuz görünüyor,
- Keyif aldığı aktivitelere katılmak istemiyorsa,
- Hayatın anlamsız olduğunu söylüyor ya da kendine zarar verici eylemlerden bahsediyorsa, konunun üzerine giderek bir uzman görüşü almak yararlı olabilir.

Çocuğumun zorba olmasından şüphelenmeli miyim?

Siber zorbalık mağdurlarında olduğu gibi, bir kişinin siber zorba olduğunu kesin olarak gösteren spesifik belirtiler de bulunmamaktadır. Ancak yüksek riskli bazı durumların ya da destekleyici ipuçlarının saptanması mümkün olabilir. Çocuğunuz,

- Yakınlaştığınızda ekranları hızla değiştiriyor ve elektronik cihazlarını gizliyor,
- Elektronik cihazlarından uzak kalamıyor, ya da kaldığında alışılmadık şekilde gergin gözüküyorsa,
- Çevrimiçi olarak yaptıkları hakkında konuşmaktan şiddetle kaçınıyorsa,
- Giderek aileden uzaklaşıyorsa,
- Birden fazla çevrimiçi hesap ya da kendisine ait olmayan hesaplar kullanıyorsa,

- Artan davranış veya disiplin sorunları sergiliyorsa,
- Şiddet eğilimi arttıysa, Popüler olmayı aşırı önemsiyorsa,
- Diğer bireylerin (kardeş, aile veya arkadaş) duygularına git gide daha duyarsız hale geliyorsa
- Arkadaş ortamı aniden değiştiyse

bu durumların araştırılması bazı olumsuzlukların büyümesini/derinleşmesini önlemede yardımcı olabilir.

Siber zorbalıkla nasıl baş edilir?

Siber zorbalıkla baş edebilmenin en etkili yolu gerçekleşmesini önlemektir. Çocuk ve öğrencileri siber zorbalıktan korumak ve/ veya çocuklarının siber zorba olmamalarını sağlamak konusunda aile ve öğretmenlere büyük sorumluluk düşmektedir.

1. Kullanılan elektronik cihazlar, sosyal medya vb. konusunda bilgi sahibi olun. Gençlerin sosyal ortamları ne amaçla kullandıkları, hangi rumuz vb. ile dahil oldukları ve ne tür paylaşımlar yaptıkları konusunda çocuklarınızla sık sık konuşun. Sosyal medya üzerinden yapılabilecekler konusunda net ve tutarlı sınırlamalar getirin. İnternet sağlayıcılarınızla görüşün. Güvenlik ayarları konusunda bilgi alın ve çocuğunuza aktarın.
2. Çocuğunuzun siber zorbalığa uğradığından şüpheleniyorsanız öncelikle yargılamadan çocuğunuzla konuşun, onu dinleyerek durumu anlamaya çalışın. Çocuğunuzun güvenliğini ve güvende hissetmesini sağlayın.
3. Çocuğunuzun çözümün bir parçası olmasını sağlayın.
4. Önemli olabileceğini düşündüğünüz kanıtları (ekran görüntüsü, paylaşılan video, fotoğraf, mesaj, yazı vb kayıtları almak) toplayın. Duruma dahil olan diğer bireyleri (zorba, tanık, mağdur) tespit etmeye çalışın.
5. Durum okul ortamı aracılığıyla gerçekleşmişse, mutlaka okul yetkilileri ile görüşüp durumu paylaşın.
6. Durum hakkında danışmanlık / destek almaktan kaçınmayın. Siber zorbalığın adli bir suç olduğu ve polis bildirimi yapılabileceğini unutmayın.
7. Durumun yeniden yaşantılanmasını önlemeye çalışın.
8. İhtiyaç duyulduğunda profesyonel psikolojik destek almaktan kaçınmayın.

YAŞAM VE SINAV BAŞARISINDA ÖZGÜVENİN YERİ

Nurdoğan ARKIŞ
Sosyolog – Yazar

Çok sıklıkla çocuklarımızdan sınava ilişkin kaygılarını, korkularını, endişelerini duyuyoruz. Çok heyecanlandıklarını, paniklediklerini söylüyorlar. Bu da onların performansını düşürüyor. Sınav salonundaki gözeten arkadaşlarımız da sınav sırasında panikleyen, kusan, salondan kaçarak çıkan öğrencilerimizden bolca söz ediyorlar. Velilerden de sık duyduğum cümlelerden biri şu içerikte “aslında derslerinde çok başarılı, deneme sınavlarında da çok iyi sonuçlar alıyor, ama gerçek sınava geldiğinde son derece başarısız oluyor.” Bir anne aynen şöyle söyledi: “Sınav salonunda donmuş kalmış, hiçbir soruya cevap verememiş.” Tüm bunlar liseye geçiş zamanında da üniversite sınavı zamanında da yaşanıyor.

Acaba bunların şu olayla bir ilgisi var mı? 11.30’daki vize işlemleri için sıramı beklemek üzere 11.00 gibi salonunun arka tarafında yerimi almıştım. Yaklaşık otuz kırk kişinin beklediği salonda genç bir kızımız dikkatimi çekmişti. Benden uzakta bir yerde, ellerinde evrakları, kulağında telefon sinirli sinirli dolaşıyordu. Telefonu kulağından uzaklaştırıyor, sertçe tuşlara basıyor. Biraz bekliyor sonra öfkeli bir biçimde tekrar telefonu kulağından uzaklaştırıyor, kızgınca tuşlara basıyor, belli ki telefon açılmıyor, öfkeleniyor... Bu böyle devam etti. O sırada yürüye yürüye yanımdaki boş sandalyeye geldi, oturdu. Artık sesini de duyabiliyordum: “baba açsana şunu, sana ararım, demiştin, aç şunu aç, öffff, neden açmıyorsun!!!” Telefonda bu sefer başka bir numara çevirdi, açılmayınca çok kızgın ve sinirli bir sesle “aç anne aç şunu, ne yapıyorsun, başka ne işin olabilir, ararım demiştin!!!” Evrakları arasında bir diploma fotokopisi gözüküyordu, Türkiye’nin önemli üniversitelerinden birinin diploması...

Belli ki çok büyük ve çözülmesi hayli zor bir durum vardı. “Affedersiniz, yardım edebileceğim bir şey var mı?” diye sordum. Son derece öfkeli ve sert bir sesle, neredeyse bağırarak: “Dilekçe yazmam lazım” dedi. Sakinleştirmeye çalışarak, ne için dilekçe yazmanız gerekiyor diye sordum. Suratıma “nasıl bunu bilemezsin” şeklinde bakıp gene sertçe “turist vizesi işte” dedi. Gideceğiniz ve döneceğiniz günü biliyor musunuz, diye sordum Biliyormuş. Kalacağınız otel vb.nin adresi var mı, dedim. Varmış. Bunları alt alta yazıp, vize istiyorum deyip, saygılarımla yazıp imzalayacaksınız, dedim. Son derece sert bir biçimde hızla sandalyeden “ÖÖÖÖÖFFFFFFF” diyerek kalktı. Belli ki dilekçe yazmayı bilmeyen bir üniversite mezunu vardı karşımda. Belli ki her işi onun adına yapan, ona toz bile kondurmayan, bir dediğini iki etmeyen annesi ve babası vardı.

Peki acaba ilk paragrafta anlattığım sınav kaygısı durumunun şu olayla bir ilişkisi var mı? Eğitimime katılmış bir veli "Hocam, bizim kız üniversite sınavına girecek, ama ne istediğini bilmiyor, yardımcı olur musunuz?" dedi. Kız, annesi, babası, ben bir kafede oturduk. Hoşbeşten sonra kıza "Ayşecim demek sınav senesi bu sene ha" dedim. Hiçbir şey demeden başını önüne eğdi. Devam ettim, "Ayşecim gönlünde ne yatıyor?" Ayşe susmaya devam ederken, annesi atıldı: "Hocam, öyle gönlünde ne yatıyor derken, her yatan doğru değil ki... Bence şu, şu ve şu üniversiteler dışında üniversite yok ülkede. Gönülde onlar yatmalı" dedi. Devam da etti "onların da şu, şu, şu bölümleri olmalı. Diğer üniversiteler, bölümler hepsi yalan..."

Anneye "siz babayı da alın dolaşın, ben Ayşe ile biraz yalnız konuşayım" dedim. Kıza, "Ayşecim ileride ne olmak istiyorsun" diye sordum. Hala yüreğimi sızlatan, hatırladıkça içimin acıdığı şu cevabı verdi:

- İşte onu bana siz söyleyeceksiniz.
- Ayşecim, ben senin geleceğinin nasıl olması gerektiğini senden iyi bilemem, onu en iyi sen bilirsin, ne istiyorsun?
- Annemi duydunuz işte, şu okulları ve şu bölüm leri beğeniyor.
- Onlar annenin beğendikleri, sen ne istiyorsun?
- Okulda hocalarım, zeki kızsın puanların ziyan olmasın en az Hukuk yaz, diyorlar.

"Puanlar ziyan olmasın" çok sık duyduğum cümlelerden biri. Peki, Ayşeler? Onlar ziyan olsun mu?

Çocuğunun her işini halleden, her adımında onun elinden tutan, çantasını hazırlayan, karda yürürken mutlaka elinden tutan, kar, yağmur yağdığında parka, sokağa asla çıkarmayan, ödevini yapan, yemeğini yediren, ayakkabısını bağlayan her anne her baba çocuğa "yapamazsın, beceremezsin, sen anlamazsın" mesajı vermektedir. Onun adına kararların çokça alındığı, önemli hiç bir kararı çocuğa bırakmayıp şu ya da bu kararı alman senin için en doğrudur dendiği bir ortamda acaba çocuklarımızın zor durumları yönetme becerisi ne kadar gelişir? Bunu ne yazık ki öğretmenlerimiz de yapıyorlar:

Bir okulda toplantı yaptığım müdür, "Hocam bugün bizim için çok özel bir gün. Altıncı sınıflardaki beş çocuğumuz bugün Hollanda ile İngilizce pratiği için görüntülü konuşma yapacak. İsterseniz beraber izleyelim" dedi. Uzaktan eğitimin, bilgisayarlı toplantıların yaygın olmadığı zamanlardaydı, sanırım 2007 idi.

Sınav ya da yaşam için
iki ayrı özgüven yoktur.
Yaşam bir bütündür.
Özgüvenin geliştirildiği
her an ve durum,
çocuğun her durumda,
sınavda, yaşamda onun
daha iyi performans
ortaya koymasına
neden olacaktır.

"Çok seviniyorum" dedim. Öğretmenler odasına geçtik. Az sonra ellerinde bilgisayar, ekran, klavye olan iki öğretmen geldiler, bilgisayarı hazırladılar, kabloları bağladılar. Birazdan İngilizce öğretmeni arkasında beş çocuk ile geldi. İçeri giren her çocuğun beti benzi atmıştı. Her hallerinden çok heyecanlı ve kaygılı oldukları belli idi. Ekranın karşısına dizildiler. İngilizce Hocası, merak etmeyin çocuklar ben ekranın arkasındayım. Bana bakın ben ne söyleyeceğinizi size sufle edeceğim. Benim dediklerimi tekrar edin, dedi. Birazdan Hollandalılar bağlandı. Çok rahattılar. Bizimkiler hazırolda bekliyordu. İngilizce öğretmeni ekranın arkasından ağızını kocaman kocaman açarak sessize yönlendiriyordu. Bizim çocukların gözleri Hocalarının ağızındaydı. Hoca "Hello, my name is Mustafa" diyor, çocuk da aynısını tekrar ediyordu. Hoca "I like math" diyor, çocuk da söylüyordu. "Merhaba, adım Mustafa, matematiği severim." Sonra Hollandalı konuşuyordu. Tekliyor, geveliyor adını söylüyor, bir köpeği olduğundan onu çok sevdiğinden söz ediyordu. Her çocuğa İngilizce Hocası böyle davrandı; adlarını ve hangi dersi sevdiklerini söylüyordu. Çocuklar da papağan gibi tekrarlıyordu...

Çocuğa "sen benim ağızımın içine bakmazsan adını bile söyleyemezsin. Hangi dersi sevdiğini ben söylerim, sen tekrar et. İlla matematik diyelim, onlara ne kadar muhteşem olduğumuzu gösterelim. Ben olmasam sen bunları akıl edemezsin" denildiğinde bu çocuk zor durumlarda sürekli olarak "acaba şimdi doğruyu yapacak mıyım, acaba en mükemmel olan ne?" diye düşünmeye başlar ve

sürekli büyük bir kaygı ile dolaşmaz mı? Bilmem ne üniversite bilmem ne bölümünü kazanmazsa asla insan yerine konulmayacağını, iyi para kazanamayacağı için hayatının kötü geçeceğini her gün evde, okulda duyan çocuğun özgüveni yerli yerinde olabilir mi?

Özgüven her insan (dolayısı ile her çocuk) için en temel yaşam özelliklerinden biridir. Özgüveni olmayan çocuk kaygısı ile nasıl başa çıkacağını, zorlu anlarda hedefe odaklanıp sakın kalabilmeyi, yere düştüğünde ayağa kalkabilmeyi, problemler karşısında çözüm üretebilmeyi vb. bilemez. O nedenle sınav ya da yaşam için iki ayrı özgüven yoktur. Yaşam bir bütündür. Özgüvenin geliştirildiği her an ve durum, çocuğun her durumda, sınavda, yaşamda onun daha iyi performans ortaya koymasına neden olacaktır.

Hollandalılarla İngilizcenin konuşulacağı zaman, öğretmen çocuklara: “Çocuklar hadi bakalım, zaman geliyor. Biriniz şu bilgisayarı, diğeriniz kabloları, beriki ekranı alsın, öğretmenler odasına gidiyoruz” türünden yaklaşırsa, öğretmenler odasında bağlantıları, kurulumu çocukların yapmasına izin verirse, o sırada sakince geri planda durup nadiren destek olursa, başlarken “hadi çocuklar keyfini çıkarın, istediğiniz gibi konuşun. İngilizce konuşmak dünyanın en mühim şeyi değil, ama elinizden gelenin en iyisini de yapın. Sohbetiniz sonrası birlikte üzerinden geçeriz” derse o çocukların özgüveni artar. Zor zamanları kendisinin yönetebileceğine inanan büyüklerinin olduğunu görür, anlar, yaşar. O da yavaş yavaş kendine inanmaya başlar.

Özgüveni en çok artıran üç yol önereceğim; ilki, çocuğa boyundan biraz büyük (çok değil, biraz) işlerin, sorumluluklarının verilmesidir. Çünkü özgüven “ben yapabiliyorum, ben anlayabiliyorum, ben yılmıyorum” cümlelerinin toplamıdır. Zor durumlar bu algıyı geliştirir ve bu her çocuk için farklılık gösterir. Bu 23 yaşındaki bir çocuk için dilekçeyi yazmak olabilir, 6. sınıftaki çocuk için bilgisayarı kurmak, İngilizce konuşmak, 11. Sınıftaki çocuklardan bir grubun bu seneki Çanakkale gezisini organize etmek, evde ev işlerine yardımcı olmak, yazın bir ustanın yanına çırağa verilmek, beş yaşındaki bir çocuk için çantasını taşımak, iki yaşındaki bir çocuk için yemeğini kendisinin yemesi, emekleme çağındaki bir çocuğun, yere düşen oyuncağı kendisinin alması, henüz yürüyen bir çocuğun düştüğünde kendi kendine ayağa kalkması... olabilir.

İkinci önerim “bol bol deneyim kazanmasını sağlayın” olurdu. İstanbul son iki haftada bolca kar aldı. Evime çok yakın olan Göztepe Parkı’nda çok geniş birkaç tane oyun alanı var. Karın olduğu hiçbir gün bir çocuğa rastlamadım. Aileler evlerinden çıkarmıyorlar. Onlara “dışarıda hava zor, başa çıkamayız, en iyisi evde kalmak” mesajı veriyorlar ve çocuklar “zorluklar karşısında pek de bir şey yapılamaz” algısını içselleştirmeye başlıyorlar. Yanımdaki baba kendisine heyecanla “baba şu taşa bak, sence bu kuvartz mı? Eve götürelim mi?” diyen on yaşındaki kızına, offf kızım ya, sana ne kuvartzsa! Bak ormana geldik, ağaçlara bak kuşlara bak. Hem onu kim taşıyacak eve kadar şimdi. Bırak onu” dedi. Kız şunu öğrenmeye başladı: “Benim yanıls şeylere ilgim var. Bende biz bozukluk var, doğru seçimler yapamıyorum ben.” Oysa baba şunu dediğinde “kızım ben de onu bilemedim kuvartz mı, değil mi. Bence onu alalım. Bulabilirsek bir de taş kitabı bulalım, Olmazsa internetten araştırırız, anlarız. Şimdi sen onu çanta-na koy, yer yoksa cebine koy, eve götürelim.” Çocuk bir deneyim yaşar, bir şeyin kuvartz mı değil mi olduğunu araştırarak bulabileceğini, ama bunun için ortaya çıkacak yükü kendisinin taşıması gerektiğini deneyimler. Zor anlarda kendisinin çözüm üretebileceğini görmeye başlar...

Üçüncü nokta da çocukları bilgi ile donatmak, bilgi ile sürekli haşır neşir olmalarını sağlamak. Bilmek insanın kendine güvenini artıran ve zor durumlar karşısında doğru kararlar vermesini sağlayan bir yolculuktur. O nedenle çocuğun her sorusuna anlamlı cevaplar vermek, her fırsatta onu bilgiye, araştırmaya ve kitap okumaya teşvik etmek, son derece güçlü bir “ben bilebilirim, anlayabilirim, benim kafam basar” algısı oluşturacaktır.

Zor işler, farklı ve bol deneyimler, bol bilgi, araştırma ve kitaba teşvik... Çocuklarımıza özgüven kazandırmanın, hayatta ve sınavda dik durabilmelerini sağlamanın temel noktalarını oluşturuyor.

SINAV KAYGISIYLA BAŞA ÇIKABİLMEK

Özge GÜNDOĞDU GÜZELCAN

Klinik Psikolog

Duygular, iyi veya kötü değildir. Duygular, doğru okunup değerlendirildiğinde rehber niteliğindedir ve bizi amaca doğru harekete geçirir. Kaygı, tehlike algıladığımızda hissedilen ve adeta bir alarm sistemi gibi bizi daha dikkatli olmaya yönlendiren bir duygudur. Sınav kaygısı da değerlendirilme ve başarısızlık ile ilişkili genellikle kişiliğimize yönelik bir tehlike algıladığımızda hissedilen ve sınavların hem akademik hem de mesleki geleceği belirlediği günümüz dünyasında sıklıkla deneyimlenen bir duygudur. Bir miktar sınav kaygısı öğrencileri çalışmaya teşvik edeceğinden işlevseldir ve gereklidir. Ancak yoğun düzeyde sınav kaygısı sürekli çalan bir alarm gibi rahatsız edicidir ve ders çalışma, akademik performans, dikkat, konsantrasyon, motivasyon ve akademik özgüven alanlarını olumsuz etkileyeceğinden düzenlenmelidir.

Sınav kaygısı, değerlendirilme ve başarısızlık ile ilişkili birtakım bilişsel, fizyolojik ve davranışsal tepkiler bütünüdür. Yoğun düzeyde sınav kaygısı yaşayan öğrenciler, 'Başaramayacağım,' 'Ailemin emeklerini boşa çıkaracağım,' 'Zamanım yetmeyecek,' 'Rezil olacağım,' 'İnsanları hayal kırıklığına uğratacağım,' 'Yetiştiremeyeceğim.' gibi olumsuz ve endişe verici düşüncelere sahiptir. Sempatik sinir sistemi uyarılmasına bağlı olarak kalp çarpıntısı, mide ağrısı, baş ağrısı, nefes alıp vermede zorlanma, terleme, titreme gibi rahatsız edici bedensel duyular yaşarlar. Ders çalışmayı erteleme, olası başarısızlık durumlarından kaçma, sınavları bitiremememe, sınav anlarında kilitlenme, bildiklerini hatırlayamama ve dikkat dağınıklığı gibi kaçınma veya donma davranışları sergilerler.

Sınav kaygısını etkili yollarla düzenleyebilmek için öğrencilerin olumsuz ve endişe verici düşüncelerinin ne kadar gerçekçi olduğu dedektif gibi düşünme sistemiyle var olan kanıtlar üzerinden değerlendirilmeli, gerçekçi ve motive edici yeni düşünceler yapılandırılmalıdır. Kendini doğrulayan kehanet misali düşüncelerin/kendimize söylediklerimizin duyguları ve davranışları şekillendirerek sonucu belirleme gücü olduğu vurgulanmalıdır.

- Sınav başarısı, sadece bir yönümüzdür.
- Sınavlar bilgi ölçer, kişilik değerimizi belirlemez.
- Hayat başarısı, tek bir sınavın başarısına bağlı değildir.
- Hayatta çıkmaz yol yoktur.
- Sınav dönemi, inişleri ve çıkışları olabilen bir maratondur.
- Sınavlara geçmiş başarısızlıklara ve eksik alanlara bakarak değil tablonun tümünü değerlendirip geçmiş başarıları ve güçlü yönleri de göz önünde bulundurarak girmek denge sağlayacaktır.
- Yolunda giden alanları somutlaştırmak, bir yere not etmek ve bu notlara sık sık göz gezdirmek, bir başka deyişle kendini takdir etmek güçlendiricidir.

Sınav kaygısının fizyolojik tepkilerini yatıştırabilmek, sempatik sinir sistemi uyarılmasını dengelemek ve yatıştırıcı parasempatik sinir sistemini devreye sokabilmek amacıyla da derin diyafram nefesi egzersizleri uygulanabilir. Bir çiçeği koklar gibi sakin ve diyaframdan nefes alıp vermeye odaklanmak ve alınan nefesin iki katı kadar sürede nefesi vermek bedensel gevşemeye katkı sağlayacaktır. Zihin ve beden ilişkilidir. Derin diyafram nefesi çalışmalarıyla gevşemiş bir bedende olumsuz ve endişe verici düşüncelerin var olması güçtür. Derin diyafram nefesi egzersizlerini her gün düzenli olarak uygulamak öğrencilerin bu beceriyi içselleştirebilmeleri ve hem sınava hazırlık sürecinde hem de sınav anında zorlandıklarında kullanabilmeleri adına önemlidir.

Öğrencilerin iç motivasyonunu beslemek, anlamlı ve gerçekçi hedefler oluşturmalarına yardımcı olmak ve başarının çabayla bağlantılı olarak değiştiği gerçeğini içselleştirmelerini desteklemek etkili ders çalışma sistemi geliştirmenin önceliğidir. Nereye gideceğini bilen, gitmek istediği yeri arzulayan, yeterli çaba ile o yere gidebileceğine inanan öğrenci ders çalışmaya hazırdır. Etkili ders çalışabilmek için de ihtiyaçlara dair değişim gösteren, somut, etkili, iyi planlanmış ders çalışma programlarından faydalanılmalı ve dikkat dağıtıcılar kontrol altına alınmalıdır.

Ders çalışmayı erteleyen öğrencilerde mükemmeliyetçilik söz konusu ise mükemmeliyetçiliğin ne kadar gerçekçi olduğu dedektif gibi düşünme sistemiyle sorgulanmalı, bilimin bile sürekli değiştiğinin ve mükemmel olmadığının altı çizilmeli, erteledikçe zaman kaybı yaşandığı, yapılması gereken işlerin biriktiği ve arzulanan ‘mükemmel’e ulaşma ihtimalinin azaldığı gerçeği vurgulanarak ‘yeterince iyi olma’ çabası desteklenmelidir. Tüm bunların yanında öğrencileri besleyecek kaynak alanları arttırılmalı, dinlenmenin önemi aktarılmalı, nefes alınacak ve pili şarj edecek alanlara ihtiyaç olduğu ve bu şekilde çalışmanın verimi arttırıp zaman kazandıracığı anlatılmalıdır.

Sınav süreçlerini sağlıklı yapılandırabilmek ve öğrencilerin duygularını düzenlemelerine katkı sağlayabilmek için ebeveynler de işbirliğine davet edilmelidir. Ebeveynlere çocuklarıyla ilişkilerini korumalarının önemi vurgulanmalıdır. Bizler ilişkisel varlıklarız. İlişkilerle besleniriz. Kapsayıcı, destekleyici ilişkilerde yatışırsınız. ‘Sınavı geçemezsen gözüme gözükme,’ ‘Şu okulu kazanman lazım,’ ‘Sana verdiğimiz emekleri boşa çıkarma,’ ‘Bizi mahcup etme.’ ve benzeri söylemler çocukların kaygısını ve kaygıya bağlı hata yapma ihtimalini arttıracaktır. ‘Sınav sonucun ne olursa olsun seni seviyorum, yanıdayım ve bu asla değişmeyecek.’ gibi koşulsuz sevgi ve güven verici söylemler yatışmalarına, sakin ve iyi performans sergilemeye

rine yardımcı olacaktır. Olumlu ve çözüme dair yapıcı bir dil kullanmaya çabalamak da önemlidir. Sınav sonucu açıklanan çocuğa ‘Kaç yanlışın var?’, ‘Kaçınıcı oldun?’, ‘Falancanın kızı/oğlu ne yaptı?’ diye sormak yerine ‘Nasılsın?’, ‘Sonucunla ilgili nasıl hissediyorsun?’, ‘Birlikte değerlendirme yapmak ister misin?’, ‘Neye ihtiyacın var?’, ‘Sana nasıl yardımcı olabiliriz?’ şeklinde çözüm odaklı ve işbirlikçi yaklaşılmalıdır. Çocuğun sınav süreci içinde gösterdiği performanslar arasında kıyaslama yapmak yolunda giden alanlarını veya ihtiyaçlarını belirlemek adına işlevsel olabilir. Ancak çocuk yetersiz hissedeceği ve kaygı yaşayacağı için çocuğu başkalarıyla kıyaslamaktan kaçınılmalıdır. Baskı yapmak, eleştirmek, kızmak, suçlamak, aşağılamak vb. söylemler sağlıklı iletişimi bozacağı, çocuğu güvensiz hissettireceği ve buna bağlı olarak öğrenme becerisini olumsuz etkileyeceğinden engellenmelidir. Duygular bulaşıcıdır. Çocukların kaygılarını yatıştırmalarını desteklemek için ebeveynler de kendi duygularını düzenlemeyi öğrenmelidir.

Okullarda sınav kaygısı ve sınav kaygısının bilişsel, fizyolojik ve davranışsal yansımalarını etkili düzenleme yöntemleri hakkında hem öğrencilerle hem de ebeveynlerle psiko eğitim çalışmaları yürütmek ve yoğun düzeyde sınav kaygısı yaşayan öğrencilerle paylaşım/destek toplantıları veya müdahale grupları oluşturmak sınav süreçlerini sağlıklı yapılandırabilmek ve yürütebilmek adına işlevsel olacaktır.

EĞİTİMDE OYUNCU YAKLAŞIM ve ÖĞRENCİLERLE SAĞLIKLI BAĞ KURMA

Uzm. Psikolog Merve ONURBİLEN KUNTER
Çocuk, Ergen, Yetişkin Terapisti – Co-Psikodramatist

Öğrencilerle sağlıklı bağ kurabilmenin yolu ilişki içinde zorlanılan/keyif alınan durum hakkında konuşmak, alternatifler sunmak ve yapılacak şeyi eğlenceli hale getirmekten geçmektedir.

Bağlanma üzerine öncü çalışmalar yapan John Bowlby 1969 yılında insan davranışının temel motivasyonlarından biri olarak doğuştan gelen bir ilişki içinde olma dürtüsünden bahsetmektedir. Bu dürtü, çocuğun gelişiminde son derece önemli bir rol oynayan kimi güçlü bağların veya bağlanma ilişkilerinin kurulmasını mümkün kılmaktadır. Ona göre bağlanma ilişkisi duygusal açıdan yüklü ve seçilmiş birkaç bireye dönük sürekli bir ilişkidir. Bu bağlanma ilişkisinin kurulması, çocukla yetişkinin birbirlerine yakın kalmalarını ve birbirlerini umursayan biçimde etkileşim içinde olmalarını sağlayan gerek yetişkin gerek bebekte doğuştan gelen birtakım tepkiler ile desteklenmektedir.

Öğrencilerin öğretmenleri ile ilişkilerinde de aynı yakınlığa ihtiyaç duydukları sıklıkla gözlemlenmektedir. İlişkinin içinde öğrenciye karşı duyarlı, ulaşılabilir ve öğrencinin ihtiyaçlarını mümkün olduğunca yakın zamanda fark eden ve bu ihtiyacı karşılayabilen, öğrenciyle uyumlanabilen bir iletişim içinde olmak öğretmen ve öğrenci arasındaki bağ temelli ilişkinin temelini oluşturmaktadır. Öğrencinin üzüntü, öfke, çaresizlik, hayal kırıklığı ve endişe gibi zor duygular deneyimlediği anlarında öğretmenin güvenli bir üs olması, öğrencinin duygu ve düşüncelerini keşfetmesi için emniyetli bir yaklaşım içinde olması bağlanma sürecini olumlu anlamda etkilemektedir.

Öğretmenin ve okulun olumlu etkileşim çerçevesinde oluşturdukları tutum ve davranışlar öğrencinin hem kendisi hem de okul, eğitim ve öğrenme

hakkındaki algılarını büyük ölçüde dönüştürmektedir. Çocuğun okul içinde sevgi dolu, şefkatli ve duyarlı bir yaklaşım ile karşılaşması kendisini sevilen, özel ve yetkin biri olarak hissetmesini sağlamaktadır. Böylelikle diğer kişiler ile sevgi ve saygı dolu ilişkiler kurabilme hissini deneyimleyerek okulu güvenli ve keşfedilmeyi bekleyen bir yer olarak görmektir. Bu durumun aksine; öğrenci sevgisiz, reddedici, öfkeli, tutarsız veya korkutucu bir okul ortamı içinde eğitim aldığı anda, kendisini seilmeyen, değersiz ve yetersiz biri olarak algılayabilmekte ve böylece diğer kişilere güvenmekte, sevgi dolu ilgiyi almakta ve vermekte zorlanabilmektedir. Bu sebeple bir bağlanma figürü olarak anne ve babanın ardından öğretmen ve okul ortamının geldiğini ve bu rollerin çok önemi olduğunu söyleyebilmekteyiz.

Bugün biliyoruz ki; disiplin sorunlarının çoğu, çocuklar kendilerini çevrelerinden kopmuş, güçsüz, güvensiz ya da korkmuş hissettiklerinde oluşmaktadır. Bizim için bile kontrolümüz dışında gelişen durumları düşündüğümüzde, henüz sinir sisteminin gelişimi tamamlanmamış çocukların ne denli zorlandıkları tahmin edebilmekteyiz.

Öğrencilerle sağlıklı bağ kurabilmenin yolu ilişki içinde zorlanılan/keyif alınan durum hakkında konuşmak, alternatifler sunmak ve yapılacak şeyi eğlenceli hale getirmekten geçmektedir. Bu noktada öğretmen, kendi ev, aile, çocuklar, eş, iş, iş yükü, gelecek kaygısı, hastalık endişesi gibi zorlanmalar yaşarken düzenlenmiş bir sinir sistemine sahip

olamayabilir. Burada, öğretmenin de kendi duyguları ile yaklaşması, kendisini mutlu eden, neşe veren, iyi hissettiren durumları fark etmesi, kendi içsel kaynaklarını bulması, zorlandığı anları dönüştürebilmesi kendini regüle edebilme becerileri geliştirebilmesi için gereklidir.

Regülasyon ve duygulardan söz ederken insan beynini daha yakından tanımamız gerektiğini düşünüyorum. Bu açıdan Maclean'ın 1990 yılında insan beynini incelediği araştırmasına bakabiliriz. Maclean, çalışmasında insan beynini üç bölümlü bir sistem olarak anlatmış ve üst üste binen her başarılı katmanın, giderek kendini daha karmaşık işlev ve becerilere adanmış olduğunu savunmuştur. Bu ilişkiyi "beyin içindeki beyin" şeklinde tanımlamıştır.

Bu katmanlardan ilki 250 milyon yıl yaşındaki sürüngen (ilkel) beyindir. Bu katman kalıtsal yolla gelen ve sonradan edinilen korkuları depolayan amigdala bölümünü içine alır. Zorlandığımız anlarda beyin hareketlenen bölgesi burasıdır. Bir diğer deyişle, sınıfta bir kriz anı olduğunu düşündüğümüzde öfkelenen, kaygılanan ya da üzülen bir öğrenci ya da öğretmenin regüle olamadıkları durumlarda beyinlerinin aktive olan bölümüdür. İkinci katmanda beyin limbik sistemindeki memeli

(duygusal) beyin bulunur. Bu katman 150 milyon yıl yaşındadır ve gelişim açısından ilkel beyinden çok daha gençtir. Bütün memelilerde bulunan bu bölüm, yavruların beslenmesi, bakılması, şefkat gösterilmesi ile ilgilidir. Tıpkı insanlar gibi bütün memeliler yavrulara bakar, oyun oynar ve sosyalleşir. Arkadaşlık yaptığımız, oynadığımız, öğrencimizin saçını okşadığımız ya da yarasını sardığımız anlarda beynimizin bu bölümü hareketlenmiş demektir. Üçüncü ve son katman olan rasyonel beyin ise bu katmanların en gencidir ve 2-3 milyon yıl yaşındadır. Tüm bilinçli eylemlerimizin gerçekleştiği bölümdür; muhakeme yapmak, düşünme ve karar vermeyi içinde barındırır. Doğum sırasında yumuşak bir sinir yumağı gibidir ve sinaptik bağlantılar tümüyle oluşmamıştır. Bu katman, bağlanma temelli ilişki, şefkat ve oyun sayesinde sağlıklı bir yapıya kavuşmaktadır.

Çocukla oynanan duygusal, dramatik ve keyifli oyunların ve oyuncu iletişimin tam bu noktada, yani beyin sağlıklı gelişimi ve yetişkin ile çocuk arasındaki sağlıklı bağlanma üzerinde büyük bir etkisi vardır. Öğrencinin bu yollarla desteklenmesi, onun gelecekteki duygusal ve sosyal olgunlaşmasını da etkilemektedir.

Öğretmen, okul, ebeveyn ve çocuk ilişkilerinin birbirleri ile kurdukları iletişim köprüsündeki yapı taşlarından Theraplay'deki dört temel boyutu ele alarak söz etmek isterim:

“Senin için buradayım, güvendesin.”

Okul, öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimde fiziksel, ruhsal, psikolojik ve duygusal olarak güvende hissetme hali, öğretmenin ve okulun öğrenciler ile aralarındaki sağlıklı sınırlarla oldukça yakın ilişkilidir. Dürtüsel veya çoğu zaman karşıt gelen, her şeyi kendi kontrolü altına almaya çalışan öğrencilerin bu boyut ile, yani güven verici bir desteklenme ve kapsayıcı sınırlar ile desteklenmesi gerektiği düşünülmektedir. Çocuk bu alanda desteklendiğinde kendini güvende hissettiği gibi; bedenini ve duygularını düzenleyebilme becerisi de kazanabilmektedir.

“Sana güveniyorum, yapabilirsin. Seni takdir ediyorum.”

Sınıf ve okul ortamında öğrencilerin kendilerini yaptıkları çalışmalarda iyi ve yeterli hissetmeleri önemlidir. Böylece çocuklar, kendi kapasitelerini fark edebilmekte ve özgüvenleri gelişmektedir. Öğretmenin öğrenciye sunduğu aktiviteler çocuğun yaşına ve gelişim seviyesine uygun olduğunda, çocuk kontrollü ve emniyetli bir çevrede denemeye cesaret etmeyi ve başarılı olabilmeyi deneyimlemektedir. İçeride kapanık, utangaç, risk almakta, kaybetmekte ya da kazanmakta zorlanan öğrenciler bu boyutta desteklendiklerinde gelişim göstermektedirler. Öğrencinin gelişim seviyesinin çok altında ya da çok üstünde beklentiler içeren bir aktivite sunulduğunda ve çabaya övgü vermeyen rekabetçi bir tutum sergilendiğinde bu öğrencilerin daha da zorlandığı gözlemlenmektedir.

“Şimdi ve burada öğretmenim ile birlikteyken değerli ve neşe dolu hissediyorum.”

Öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimin neşe veren anlardan oluşması bir diğer önemli husustur. Değerli olduğu hissini deneyimleyen çocuklar bu hissi gerek arkadaşlarıyla gerek ise okul ve öğretmenleriyle olan ilişkilerine de yansıtabilmektedir. İçeride dönük, kaygılı, iletişime geçmekten kaçınan, çekingen olan çocuklarda bu duygusal deneyimlerin artırılması önerilmektedir.

“Sana değer veriyorum, seni önemsiyorum.”

Okul, öğretmen ve öğrenci arasında güven veren, değerli hissettiren, yatıştırıcı ses ve dokunuşların (başını okşama, gözlerinin içine bakma, varlığıyla ne kadar değerli olduğunu hissettirme) özellikle aşırı hareketli, öfkeli ve kaygılı öğrencilerde yatıştırıcı bir rol oynadığı gözlemlenmektedir.

Tüm bu boyutlar birlikte düşünüldüğünde öğrencinin ihtiyaç duyduğu desteği fark edebilmek için aşağıdaki sorulardan destek alınabilir:

“Şu anda benim ihtiyacım olan nedir?”

“Öğrencimin şu anda neye ihtiyacı var?”

“Sakinleşmek için neler yapabilirim?”

“Onu anladığımı ve onunla birlikte hissettiğimi ona nasıl gösterebilirim?”

Bu sorulara vereceğimiz cevapların rehberliğinde iş birliği ve açıklık içeren sınıf toplantıları, mizah, sınıf içinde ve dışında neşeli anlar yaratmak, öğrencilerin bireysel olarak güçlü yanlarını keşfetmek, aileler ile yakın temasta çalışmak, bol hareket, sanat, kahkaha, saçmalama, temiz hava ve besin ile oyuncu yollar aracılığıyla oluşturulan sınıf ortamında çocuklar, öğretmenleri ve okulları ile etkileşime geçebilmektedir.

SINIF YÖNETİMİNDE FARKLI YÖNTEM VE TEKNİKLER

Cihan ÇELİK
Psikolog

Sınıf, kendine has dinamikleri olan, canlı ve hiçbir şeye benzemeyen bir organizmanın adıdır. Bu organizmanın merkezinde öğretmenler ve öğrenciler vardır.

Hayatın her alanında olduğu gibi burada da değişimler, dönüşümler ve evrilmeler olmaktadır. "Sınıfın mutlak hakimi olmalı bir öğretmen" görüşü, artık yerini, "Sınıfın ortak paydaşları öğretmenler ve öğrencilerdir" olarak dönüşmüştür. Çocukları tanımak, kendini tanıtmak, sınıfın ortamına yönelik kuralları belirlemek ve bu belirlenen kuralları hayata geçirmek artık bir öğretmenin hedefi olmuştur.

Eski dönem diye adlandırdığımız dönemlerle şimdiki dönem elbette benzer özellikler de taşır, bu yadsınamaz ama çocukların özellikle kuşaklarla ifade edildiği günümüzde öğretmenlerin de bu kuşaklara yaklaşması ve onları anlayabilmesi bir zaruriyet olmuştur.

Yeni nesil öğrencileri şöyle tanımlayabiliriz,

Evinde söz hakkı olan, anne ve babası ile fikirlerini rahatça paylaşan, kendisine ekstra alan sağlanan, kural ve sınır konusunda daha esnek ebeveynlik gören, otoriteye bakışı da eskiye göre daha farklı olan çocuklar. Evet, karşımızda olan çocukların yelpazesi tam olarak bu şekilde ilerlemektedir.

Bunun yanında ekranla aşırı temas eden, evinde daha fazla vakit geçiren, dikkat, odaklanma anlamında daha zorlanan çocuklarla karşılaşabildiğimiz gibi, disleksi gibi, dehb gibi tanılara sahip çocuklarımızla da sık karşılaşmaya başladık. Oranlar her geçen gün daha da artarak devam etmektedir. Bu da her sınıfta özen gösterilmesi gereken, dokunulması gereken, direkt otorite ile değil, ilişki ile hareket edilmesi gereken yapının inşa edilmesini gerekli kılıyor ve bize de gösteriyor.

Çocuklar Ne İstiyorlar ?

Çocuklar,
Duyulmak,
Dinlenmek,
Görölmek,
Bunu Hissetmek,
Bunu Yaşamak,
İstiyorlar.

İşte bu aşamada öğretmenin ilişki ve iletişim anlamında kendini geliştirebiliyor olması anlam kazanıyor. Burada çocuğa bu istenenlerin verilmesi aslında çocuğun da öğretmeni hissetmesi anlamına geliyor. Çünkü, burada olay çocukların bir şeyler arzulamaları ve öğretmenlerin vermesi demek değildir.

Burada olan, çocukların ihtiyaçlarının okulda, sınıf dinamiği içinde sınıfın süreç uygulayıcısı olan öğretmen tarafından onlara aktarılmasıdır. Onları hissetmektir. Bu yazının ilk başında dediğimiz dönüşmenin, evrilmenin nasıl olduğudur. Burası yeni nesli yakalayabilmenin anahtarının olduğu yerdir.

Bu arada şunu da belirtmemiz gerekiyor, her duyulan çocuk öğretmene bunu hissettirir mi? Öğretmenin insiyatifi nereye kadar uzanır? Her şey öğretmenin sorumluluğu dahilinde midir? Elbette, el uzatmak, sınıf içi dinamikleri işletmek ve akışı sağlamak öğretmenin göreviyken, öğrencinin tüm yaşam akışının sorumluluğu öğretmenin alanı içinde değildir. Öğretmen, dokunmak, ilişki kurmak ve çocuğu duymakla sorumlu iken, bunun geri dönüşü öğrencinin sorumluluğundadır.

Her öğretmenin çocuklarla kurduğu ilişki ise aslında kendisinin mesleğe bakışı, kendi kişilik özellikleri, kendi yaşam deneyimleri ve sınıfa bakışı ile de doğru orantılıdır. Bu nedenle mutlak doğru- dan ziyade, çocuklara hasar vermeyeni onlara fayda sağlayan pedagojik yaklaşımlar, farklı ekoller sınıf içinde söz konusu olabilir. Bazen bir sınıf otorite görme konusunda daha net mesaj verirken, bazen başka bir sınıf bu konuda her şeyin yolunda olduğu mesajını verebilir. Öğretmen bunu görendir ve buna göre süreci yönetendir. Hayır, otoriteni sonuna kadar kullanacaksın, sınıftan asla kimsenin çıkmasına izin vermeyeceksin, ceza hep aklında olan bir yöntem olacak, öğretmen dediğin net olmalı tarzında keskin yorumlar işte bu nedenle pek sağlıklı değildir. Öğretmen bakışıyla, öğrencilerini tanımasıyla nasıl yaklaşacağına karar verecektir.

Özetle,

Çocuklarımız, adı üzerinde iletişim çağı olan bir yüz yılda dünyaya gelmişlerdir. Bunun dokunuşuyla büyümüşlerdir, büyümeye devam ediyorlardır. Öğretmenler de, bu dönemde mesleklerini icra etmektedirler ve sürdürmektedirler. Bu akışın gereklilikleri, bu akışın getirdikleri, bu akışın mesleğe kattıkları görülerek ilerlemek akışın yönünde tavır almak demektir. Bunları görmemek demek ise akışın karşısında bir tavır almak demektir. Bu da işleri güçleştirecektir. Bunu da hiçbirimiz istemeyiz. Dönüşebilmek insan denen canlının bu hayatta yaşadığı müddetçe zihninde olan bir kelime olmalıdır. Öğretmenin ise zihninde iki kere olması gereken bir kelime olmalıdır bu. Çocuklarımız dönüşüyorlar, hem de hızlarına yetişemediğimiz şekilde dönüşüyorlar, ebeveynler dönüşüyorlar, onlar da hızlarına yetişemediğimiz şekilde dönüşüyorlar. Bu nedenle bizler de burada dönüşebilecek esneklikte olanlardan olmalıyız. Dikkat ederseniz, doğru ya da yanlış olarak yorumlamadık olayları. Bazen olması gerekenler olur ve insan ona eşlik eder. Burada da öğretmenlik için söz konusu olan budur. Zaman içerisinde taşlar yerine daha sağlam oturacaktır. İletişim ise bu zamanın hep en merkezinde olacaktır. 'İletişimi güçlü olan öğretmen aslında mesleğini iyi yapabilecek öğretmendir' demek abartı olmayacaktır. Tam olarak günümüzde öğretmenlik budur.

Herkese mesleğinin tadını alacağı yılları yaşamasını temenni ederek yazımı sonlandırmak isterim.

METAVEVERSE DÜNYASINA TEKNOLOJİ BAĞIMLISI OLMAYAN ÇOCUKLAR YETİŞTİRMEK

Fatma Nihal ADA

Psikolog- Eğitim Yöneticisi, Çocuk - Ergen - Yetişkin Terapisti

Teknoloji Bağımlılığı ile Baş Etme Yöntemleri “Doğru” Teknoloji Kullanımında **Anne Babanın Rolü**

Nasıl bir ebeveynlik yapacağımıza dair, bize yapılan ebeveynliğe ilişkin deneyimlerimizden gelen, bir koda sahibiz. Bize rehberlik eden bir dizi kural ve işlerin yapılış şekillerine dair “ahlaki bir haritamız” ve en az bir modelimiz var. Örneğin; çocuğun ne yemesi gerektiği ya da ne zaman uyacağı gibi. Ancak teknoloji kullanımına dair çoğunlukla deneyimin yetersizliği, buna dair kararlar alınmasını zorlaştırabilmektedir.

Bugünün çocukları, “dijital yerliler” in ilk nesli olarak, öğrenme biçimlerinin dijital medyadan etkilendiği bir dünyaya doğdular. Bu çocuklar, bu dünya da büyüyor ve bu dünyanın aktif bir parçası oldular. Bu da çocuğun oyun ve oyuncaklarla oynamak yerine ekran başında tek başına oturmayı içeren bir deneyime evrilmesine neden olmuştur. Var olan ve var olmaya devam edecek, modern teknoloji çağında, çocuklara teknoloji kullanımına dair yasaklar getirilmemelidir. Çocuklara bu çağda kendi kendini idare edebilme, olası zorluklarla baş edebilme, doğru teknoloji kullanım alışkanlığı edinimi ilkökul itibarıyla öğretilmelidir.

Ekran karşısında vakit geçirmenin çocuk üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?

Ekran karşısında çok fazla vakit geçirmek çocuklarda; büyük kas gelişmelerinin aksamasına, buna bağlı zıplama, sıçrama, dengede durma gibi davranışlarda zorlanmaya ve koordinasyon düşüklüğüne neden olmakta, duruş bozuklukları, omurga eğrilikleri, bilek ve parmak ağrıları, sabit oturmada güçlük, kendini ve diğer çocukların dikkatini dağıtma ise diğer sık görülen olumsuz etkilerdendir.

Farklı aktiviteler arasında seçim yapmada güçlük, odaklanma ve yönergeyi sürdürmememe, hayali ve

yaratıcı oyun geliştiremememe, neden sonuç ilişkisine dayalı basit oyunlarında takılı kalma görülmektedir. Çok fazla ekran karşısında olmak çocukların gerçek dünya da oyun oynamasının ve buna bağlı deneyim edinimini engeller.

Özellikle erkek çocukların tercih ettiği savaş oyunlarının adrenalin salınımını artırdığını, fazla salgılanan adrenalinin kortizon salınımını artmasına neden olduğunu biliyoruz. Adrenalin; kalp atışını artırır, kan basıncını hızla yükseltir, duyuları keskinleştirir ve tehlikeden kaçma enerjisinin salınımına neden olur. Ancak kortizol bu kadar yararlı değildir. Kortizol “stres hormonu” olarak da bilinir. Kortizolun fazla salınımı bağışıklık sistemini zayıflatır, kan basıncını ve kan şekeri yükseltebilir. Zamanla sağlıklı kas ve kemikleri bozar sindirimi aksatır, kaygı düzeyini artırır. Tıpkı yetişkinlerde olduğu gibi çocuklarda da “tükenmişlik sendromuna” neden olabilir.

Ekran başında vakit geçirmenin yararları var mıdır? Varsa bu yararlar nelerdir?

Teknolojilerin tamamı hayatımızı kolaylaştırmak için vardır. Ekran başında geçirilen sürenin niceliği değil, niteliği önemlidir. Çocuk ekranın, televizyon seyretmek, sosyal medyaya bakmak, internette dolaşmak ya da video izlemek gibi, pasif kullanım yerine kod yazmak, animasyon film hazırlamak, yeni bir beceri öğrenmek, dijital müzik yapmak gibi aktif ve yaratıcı kullanımına teşvik edilmelidir. Bazı içerikler dikkat artırıcı, karar verme becerileri geliştirici, zeka gelişimine destek olma niteliklerine sahiptir. Bu nedenle ekran başında geçirilen zamandan yarar elde etmek için, çocuğun kullanacağı içeriklere rehberlik edilmelidir.

Çevrimiçi geçirilen zaman için ne zaman çok fazla demeliyiz? Bağımlılığı nasıl tanımlamalı, ne zaman “bağımlı” demeliyiz?

Çocuk, telefon veya tablet uğruna ödevlerini aksatıyor, uyku düzensizlikleri yaşıyor, arkadaşları ile görüşmek dahi istemiyor, yemek yemekte güçlük çekiyor ya da yemek masasında telefon veya tableti bırakmak istemiyorsa, telefon veya tablet ile geçirdiği vakit sonlandırılacağı zaman sinirleniyor, kızıyor ya da aşırı tepki veriyor, gittiği her yerde internet şifresi soruyor ise,

Anne babaların yapması gerekenler;

- Çocukla birlikte, yaşına uygun şekilde aile ekran kuralları oluşturulmalıdır. Bu kurallara yatma kuralları, ev ödevleri, oda toplama gibi görevler dahil edilmelidir.
- Çocuğun ekran başında ne zaman ve ne kadar vakit geçireceği, resimler ve görseller kullanarak, zaman çizelgesi ile takip edilmelidir. Bu süreler sadık kalınmalı, tutarlı olunmalıdır.
- Teknolojik cihaz kullanımı zaman kadar yer bakımından da sınırlanmalıdır. Örneğin; akşam yemeğinde veya yatak odasında telefon veya tablet kullanılamaz gibi.
- Teknoloji kullanımının istisnai durumlara göre değişiklik gösterebileceği açık ve net şekilde konuşulmalıdır. Örneğin; hafta sonu bir aile organizasyonu yapılacak ya da bir ödev, sınava hazırlanılacak ise bu sürenin azaltılacağı ve bir sonraki günlere kalan sürenin aktarılmayacağı açık ve net şekilde ifade edilmelidir.
- Teknolojik kullanım engeline karşı öfke nöbetleri geçiren çocukların; öfke nöbeti esnasında söylenen ve yapılan hiçbir şeyin çocuğu teselli etmeyeceği unutulmamalıdır. Bu durumda çocuğa, anne babanın kararlı olduğunu göstermesi gerekir. Öfke nöbeti anında, başka bir odak noktası belirlemek ve çocuğun gelişen olumlu tepkilerine bolca olumlu geri bildirim vermek yararlı olacaktır.
- Çocuğa teknolojik cihaz kullanımına dair yasak koymak yerine, sınır konulmalıdır. Çocuğa dijital dünyanın sorumlulukları, gizlilik ayarları anlatılmalıdır.
- Çocuğa internetin özel değil, kamusal bir alan, internete konulan her şeyin kalıcı olduğu anlatılmalı, dijital ayak izinden mutlaka bahsedilmelidir.
- Çocuklara internetteki kimliklerini nasıl yönetecekleri öğretilmelidir.

Bu kurallara anne baba dahil evdeki herkesin uyduğuna emin olunmalıdır.

Çevrimiçi risklere karşı çocukları nasıl korumalıyız?

İlkokul çağındaki bir çocuğun eline tablet, bilgisayar, cep telefonu ya da akıllı telefon vererek en iyisini olmasını bekleyemeyiz. Yetişkinlerin sorumluluk almaları, kurallar koymaları, önceden planlama yapmaları gerekmektedir. **Ekran başında geçirilen süre denetlenmeli ve gözetim altında tutulmalıdır.** Çünkü çocuk ekran başında geçireceği süreleri yönetecek becerilere sahip değildir. Biz onları koruyacak sınırları çizmezsek bunu neden yapsınlar ki?

Okul öncesi dönemde çocuklarda öfke nöbetlerine sık rastlanır. Ancak ilkökul itibarıyla çocuklar kendi güç ve özerkliğini sınamaya başlar. Bu nedenle anne babalar, çocuk kontrolün kendinde olduğunu düşündüğünde bile otorite kurmaya devam etmeli, istenmedik davranışlar için ikna edilmeye izin vermemelidirler.

Çevrimiçi çocuklar

genellikle sessiz dururlar. Bu durum onun rahatsız edilmemesi anlamına gelmemelidir. Mutlaka çocuğun çevrimiçi olduğu süre ve sürecine müdahale edilmelidir.

İnternet ve cihazlara konulan sınırlandırmalara ek olarak, çocuğun internette neler yaptığı hakkında fikir sahibi olunmalıdır.

Çocuk bir sosyal medya hesabına sahip olduğunda, farklı web sitelerine erişim ve üyelik imkanlarına da sahip olur. Sosyal medya hesaplarının açılabilmesi için bir yaş sınırı vardır. Çocukların anne baba tarafından çevrimiçi gizliliği korunmalıdır. Çocuğun parolasını bilerek veya yalnızca kendi telefonlarından internete girmelerine izin vererek, anne baba onayı dahil çocuğa sosyal medya hesabı açılmamalıdır.

Çocuklar çevrimiçi yaşadığı iyi ya da kötü deneyimlerini anlatmaları konusunda teşvik edilmelidir. Gönderilen mesaj, yayınlanan içeriklere cevap vermeden önce düşünmesi öğretilmelidir. Başkaları ile empati yapmaları, gerçek şiddetin şaka olmadığını, çizgi film ya da oyunlar ile gerçek hayat arasında fark olduğu, gerçek hayatta kabul edilmeyecek davranışların çevrimiçi de yapılamayacağı açık ve net olarak anlatılmalıdır.

Çocuğun doğru bilgiye erişim sağlayabilmesi için, gördükleri, okudukları ya da öğrendiklerini sorgulama, değerlendirme, bilgiyi çapraz referansla araştırmasına rehberlik edilmelidir.

İlkokul itibarıyla, televizyon izlemek dahil, dijital cihazlarla geçirilen süreler iki ya da üç yarım saatlik bölümlere ayrılmalı ve sınırlandırılmalıdır.

Pandemi süreciyle beraber, daha da artan, sosyal olarak izole edilmiş hayatlara karşın, tüm aile üyelerini kapsayıcı yeni "Ev İçi Yaşam Kuralları" belirlenmelidir. Çocuk; doyurucu aile organizasyon ve etkinlikleri ile desteklenmelidir. Çocuğun mutlu olduğu, keyif aldığı etkinlikleri yapmaya başladığında, telefon veya tablet kullanmaktan vazgeçeceği unutulmamalıdır. Dijital detoks ile ailece yemek yerken, yatağa girmeden, tuvalete giderken, başkalarıyla sohbet ederken, keyif aldığınız işleri yaparken teknolojik cihazları bırakmak, kendimizi ve çocuklarımızı teknoloji bağımlısı olmaya karşı koruyacaktır.

Son olarak metaverse dünyasına öğretmeniyle sevgi bağı güçlü çocuklar yetiştirmek mümkün müdür?

Öğretmenlerimize önerileriniz olur mu? Neler söylemek istersiniz?

Teknolojik anlamda gelişen ve gelişmeye devam eden bir iletişim çağında yaşıyoruz. Anne babalar kadar öğretmenler de bu dünya da doğan, büyüyen çocuklara doğrudan ulaşabilmek, aynı dili konuşabilmek için, dönemin gereklilikleri ve getirdikleri ile ilerlemek durumundadır.

İnsan var olduğu sürece değişecek, dönüşecektir. Çocuklar ise, etrafındaki yetişkinlerin dönüşüm hızından, çok daha hızlı değişebilme potansiyeline sahiptir.

Öğretmenler, doğru bildiklerine takılıp kalmak yerine, **çocukların penceresinden bakmaya** devam etmelidirler. Unutmayınız ki; en büyük gücünüz, değişime ayak uydurmak ve çocukların varlığını kabul etmek kadar, eşlikçi olmaktır.

Öğrencileriyle iletişimi güçlü, sevgilerini ve onlara açtıkları alanları gösterebilen öğretmenler, etki güçlerini yeni dönemde de artmaya devam edeceklerdir.

DİJİTALLEŞMEDE EĞİTİMİN YOLCULUĞU

Ömer ÖMEROĞLU
Eğitim Yöneticisi

Işınlanma veya teleportasyon,
eşyanın veya bir bedenin bir yerden yok edilerek
başka bir yerde ortaya çıkarılabilmesi olayıdır.

Bu gerçek olabilir mi? Eğitim ile ışınlanmanın ne ilgisi var? Bu soruların cevapları için hep birlikte son otuz yıl da eğitim alanında teknolojinin kullanılması ve yönetim sürecine bakalım.

Teknoloji ulaşım, güvenlik, iletişim, sağlık gibi sektörlerde her zaman eğitimden çok daha fazla geliştirildiği ortadadır. Belki de teknolojinin en az yatırım yapıldığı alan eğitim sektörüdür. Bu da daha çok başka alanlar için geliştirilmiş teknolojileri eğitime uyarlayarak kullanılmasıyla ortaya çıkmıştır.

Eğitimde ilk teknolojik ürünler bilgisayar laboratuvarları ile hayatımıza girdi. Tabi ki bunlar donanımsal ürünlerdi ve çok kısıtlı imkanlarla öğrencilere içerikler sunabiliyordu. Office programları, internette sörf yapmak gibi deneyimlerle büyük etki yaratığımızı düşünürken 2000'li yılların başında akıllı tahtalar ve tabletle eğitim eklendi. Donanımsal ürünler ile dijital eğitim içerikleri arasında daha fazla etkileşime ihtiyaç duyuldu. Tabii bu etkileşim ile okullardaki internet altyapıları, okul yönetim sistemleri gibi ardi ardına birbirini tetikleyen ürünler kullanılmaya başlandı. Steam Laboratuvarları, Maker Sınıfları, 3D Yazıcı ile hazırlanan ürünler eğitim teknolojilerinde öğrencilerle anlık çıktılar alınabilen derslerin işlenbilmesine olanak sağladı. Örneğin uzay araştırmalarında 3D teknolojisi çok uzun yıllar önce kullanılmaya başlamasına rağmen eğitim teknolojilerinde bu ürünün öğretmenler tarafından öğrencilerle kullanımı sadece yedi sekiz yıllık deneyimdir.

Farklı sektörlerde kullanılan teknolojik ürünlerin eğitim alanında kullanılabilir hale gelmesinde eğitim teknolojileri çalışanlarının büyük emeği vardır. 3D cihazlarının uzay araştırmalarında kullanılmasına rağmen eğitim sektöründe öğrencilerin kullanımına açılması buna en iyi örneklerden biridir. Bunun sadece bir baskı cihazı değil de farklı derslerde çaprazlama içerikler hazırlanarak tüm eğitim paydaşlarının yararlanabileceği hale gelmesi ciddi bir araştırma ve eşgüdümlü çalışma ile olmuştur.

Teknolojik ürünlerin eğitim sistemine uyum sağlama sürecindeki en büyük destekleyici unsurda psikolojik ve pedagojik çalışmalardır. B unsurlar dikkate alınmadan kullanılan teknolojilerde istenen verimliliğin elde edilemediği görülmüştür. Teknoloji ve pedagojinin uyumu eğitim için ayrıca önemli bir bileşendir.

Pandemi, eğitimin dijital anlamda sınırlarını zorlamasına sebep oldu. Çevrim içi derslerin başlamasıyla sınavlar, ölçme değerlendirme yapıları hem öğretmen hem öğrenci hem de veliye anlık geri bildirimlerin verilmesi sürecinde bir çok başarılı çalışmalar gerçekleşti. Aslında bir öğrenci derste ne kadar zaman geçirmiş, çevrim içi girdiği sınavda hangi soruları cevaplamış, cevaplayamadıklarının neden cevaplayamadığı istatistiklerle ortaya çıkıyordu. Bu da ders videoları, hedefe göre çalışma performans kontrolü, akıllı öneri sistemleri gibi öğrencinin gelişimini daha yukarıya çıkarmak, eksiklerini tamamlayabilmesi için daha fazla teknoloji demektir.

Buna en basit örnekleri anlayabilmek için eğitim çatısı altında bulunan yan alanları incelemek yeterli aslında. Örneğin okul servisleri; veliler artık çocuğunun ne zaman evden alınacağını ne zaman eve bırakılacağını anlık olarak izleyebiliyor. Yemek hizmetinde öğrencilere akıllı bileklikler takılarak, öğrencinin kantinden hangi ürünleri alabileceği sınırlanabiliyor. Obezite gibi dünyanın sağlık tarafındaki en büyük sıkıntısı hem veli hem öğrenci hem de yemek hizmeti veren firmalar tarafından takip ve kontrol edilebiliyor.

Temizlik alanında okullara yerleştirilen akıllı sensörler ile sınıflardaki karbon miktarları ölçümlenerek taze havanın bina içerisine verilmesi ve daha hijyen bir ortamın yaratılması sağlanabiliyor.

Güvenlik olarak kullanılan kameralar ile anlık ve yerinde tespitler ile olaylara müdahale edilebiliyor. Eğitime hizmet eden yan alanların bile ne kadar teknoloji ile iç içe yaşadığı ve bunların hem veli hem öğrenci hem de öğretmenler için ne kadar işleştirdiğini görebiliyorsunuz.

Eğitimde ve eğitimi destekleyen unsurlarda dijital dönüşüm hızla ilerlerken elbette olumsuz birçok madde sıralanabilir ama bu dönüşümde her şeyin olumlu gitmesi de beklenemezdi. Hep daha iyisini bulabilmek için içinde olduğumuz sistemin olumsuzluklarını bulacağız ve ihtiyaçlara göre sistemin gelişimini sağlayacağız. Burada önemli olan belirsizlikler karşısında geri adım mı atacağız yoksa her defasında bu belirsizlerin üzerine giderek yeni teknolojiler geliştirerek ilerleme mi kaydedeceğiz. Ebetteki yüzyıllardır hatalardan ders alarak süreçlerimizi iyileştirdiğimiz bir düzenin içerisindeyiz.

Şu ana kadar üstünde durduğum konularla henüz dijitalleşmenin eğitimdeki yolculuğunun bebeklik dönemine baktığımızı düşünüyorum. Artık yeni teknolojik çalışmalar ve bunların oluşturabileceği imkanlardan bahsedebiliriz.

Şu günlerde herkesin dilinde olan kavram Metaverse: Sanal arttırılmış gerçeklik...

Bu sanal dünyada isteklerimiz, duygularımız ve düşüncelerimiz ile kendimize yeni bir dünya kuruyoruz. Dış görünümümüzü nasıl istiyorsak öyle oluşturuyor (avatar) hangi ülkeyi gezmek istiyorsak oraya gidiyor, farklı birçok ülkedeki insanlar ile dil ayrımı olmadan tanışarak sosyal bir etkileşim kuruyoruz. Eğitimin sadece okulda olmadığını düşünürsek, kendimize kurduğumuz bu sanal dünyadaki etkileşimler ile birçok alanda anlık eğitilebiliyoruz. Brezilya da bir öğrenci ile tanışarak

nelerden hoşlandığını, Japonya'da bir öğrenci ile yöresel kıyafetlerini, Mısırlı bir öğrenciden piramitlerin hikayesini dinleyebiliyoruz, bu örnekleri çoğaltabiliriz...

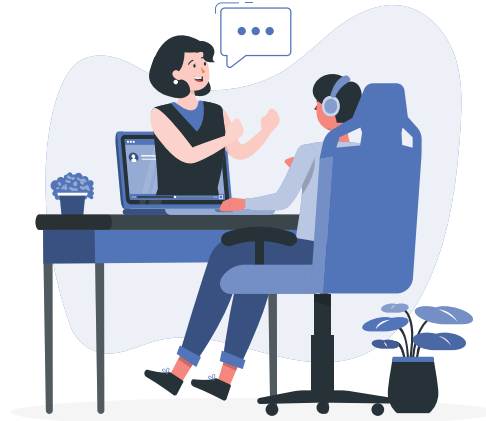
Fakat sizlerin beş duyu organımızdan işitme ve görmeyi yapabiliyorken, dokunamıyoruz koklayamıyoruz veya tat alamıyoruz dediğinizi duyar gibiyim. 2021 yılının Kasım ayında Meta firması sanal gerçeklik eldivenlerinin prototipini tanıttı. Yani bu Haptic eldivenleri ile artık dokunduklarımızı hissedebiliyor hale gelebileceğiz. Dokunma etabını da geçtiğimize göre koku ve tat alma duygumuzu da harekete geçirecek teknolojiler yolda gibi görünüyor.

Belki de yakın bir tarihte okullarımızda kullandığımız dijital eğitim materyallerinde sanal gerçeklik gözlüklerini kullanacağız. Gözlükler sayesinde farklı ülkelerdeki öğrenciler yan sıramızda oturarak bizim ile ders dinleyebilecek. Haptic eldivenler ile görsel sanatlar dersinde resim yaparken, müzik dersinde enstrüman çalabileceğiz. Sınıfımızda otururken, bi bakmışız drama öğretmenimiz bu teknolojik ürünler ile Aspendos tiyatrosunda drama dersini işleyebilecek.

İşte tüm bunlar yaşanırken eğitimin dijitalleşmesi ve bu dijitalleşme ile eğitimin gelebileceği nokta bizim kendi sınırlarımız ile belirlenecek. Belki de ışınlanma veya teleportasyon bir kişinin veya bir eşyanın bir yerden yok olup başka bir yerde tekrar oluşması değil de oturduğumuz yerde arttırılmış sanal dünyaya girerek ışınlanmasını istediği bir yerin veya bir nesnenin kendi yanımıza gelmesi ile olacak. Bu sayede eğitim için kullandığımız enstrümanlar o kadar çeşitlenecek ki hayal bile edemeyeceğiz.

Eğitimde teknolojiyi ne kadar iyi kullanıyorsanız yarının yetkinliklerine ulaşma hedefinizde sizi o kadar avantajlı duruma getirecektir!

Hayallerimizi sınırlandırmamamız gereken bir dijital devrimin içindeyiz!

ÇALIKUŞU ÖĞRETMENLER

Onur KURHAN
Eğitim Yöneticisi

Özveri karşılıklık ilkesi
ile eş güdümlü
çalışmaz; karşınızdaki
kişi sizin yaptığınız
onca değerli edimi
nankörce kayıtsız
bırabilir. Ama siz
özverili davranmaya
devam edersiniz.

Hemen her toplumda "özverili" diye tanımlayabileceğimiz insanlar bulunur. Bunlar ne yazık ki toplum genelinde az bir yer teşkil ederler ve hemen her meslekte de eşit oranlı dağılırlar. Özverili avukat oranıyla özverili muhasebeci ya da özverili terzi, özverili çaycı arasında önemli bir fark yoktur.

Oysaki eğitim sistemi daha fazla özveri isteyen meslekleri, özverili insanların daha fazla seçmesini sağlayabilir.

Bir insanda özveri noksanlığı varsa ve o insan örneğin kimyager olduysa bu durum işini diğerlerinden daha kötü yapmasına çok fazla yol açmaz. Sistem onu bir şekilde kendi içinde eritebilir. Onun işini kusurlu ya da eksik yapmasından da çok fazla kişi olumsuz etkilenmez. Elbette ki tercih özverili kimyagerden yanadır ama elimizde iki kişi varsa ve bunlardan biri diğerine nazaran daha özveriliyse ve meslek seçiminde size danışıp "İkisi arasında karar veremiyoruz; öğretmen mi olalım, kimyager mi?" diye soruyorsa, çok muhtemeldir ki siz özverili

olanı öğretmenliğe, nispeten daha az özverili olanı da kimyagerliğe yönlendirirsiniz.

Lafı nereye bağlayacağım anlaşıldı sanırım: En fazla özveri isteyen meslek nedir sorusuna verilecek cevap elbette ki öğretmenliktir. Peki biz nasıl olur da özverili kişileri öğretmenlik mesleğine yönlendirebiliriz ve bununla birlikte nasıl olur da özveri noksanı kişileri bu mesleği henüz seçme aşamasındayken kararlarını gözden geçirmeye yönlendirebiliriz?

Kötü bir huyum var; baştan söyleyeceğimi ortadan söylüyorum. Özveri denen kavramı en baştan açıklasaydım yazı daha kolay anlaşılabilir olabilirdi. Özveri, adı üstünde özünden vermek demek. Çoğu zaman fedakârlıkla eş anlamlı olarak değerlendirilir oysa ki aynı şeyleri ifade etmezler. Fedakârlık karşılıklık gerektirir, bir süre sonra karşınızdaki kişi fedakârlıkta bulunmazsa sizin de davranışınız sönebilir. Oysaki, özveri karşılıklık ilkesi ile eş güdümlü çalışmaz; karşınızdaki kişi sizin yaptığınız onca değerli edimi nankörce kayıtsız bırabilir. Ama

Herkes seçmeyecek bu mesleği yani. Çocukluktan gençliğine kadar “Sen ne iş yapmak istiyorsun?” sorusuna “Öğretmen olacağım” diyen seçecek. Çalıkuşları seçecek.

siz özverili davranmaya devam edersiniz. Annenin çocuğu ile ilişkisini özveri kavramı ile açıklayabiliriz. Öğretmeni tanımlarken kullanılan “yanan mum” figürü önemli bir kavramdır, verdiği mesaj son derece nettir. Öğretmen mum gibi etrafına ışık saçar ve ne yazık ki saçtığı ışık onun sönüp gitmesine neden olur. Öğrenci öğretmeninden aydınlanmaya bakmalı; öğretmen de sönüp gideceğini bile bile buna aldanmamalı, öğrencilerini aydınlatmalıdır.

Bu mesleği seçen öğretmen karşılık beklememelidir; çünkü karşılık olarak ne sunulsa azdır. Boşuna mı söylemiştir Hz. Ali “Bana bir kelime öğretmenin kırk yıl kölesi olurum” diye?

Peki günümüzde öğretmenliği seçenlerin bu mesleği seçmelerinin nedenleri neler? Kaç öğretmenimiz Reşat Nuri Gültekin’in Çalıkuşu romanındaki ana karakter Feride gibi idealist ve mesleğine aşık? Yoksa bunun yerine tatilinin çok, mesai saatlerinin nispeten az olması mı bu mesleği seçmelerinde ana kriter?

Televizyonlarda, gazetelerde, sosyal medyada ve hatta hayatımızda hangimiz bu kişi öğretmenlik yapmamalı diye iç geçirdiğimiz kötü örneklerle karşılaşmıyoruz?

Sistemsal olarak bu kişilerin öğretmeliği seçmemesini sağlamalıyız öyleyse. En başta, meslek seçim aşamasında engel olabiliriz aşağıda yazacağım önerimle:

Üniversite sınavlarından sonra tercih zamanı öğretmenlik bölümlerini tercih eden öğrenciler başka bölümleri tercih edemeyecek ya da başka bir anlatımla başka bölümleri tercih edenler öğretmenliği tercih edemeyecek. Bir adayın tercih listesinde hem mühendislikler, hem mimarlıklar hem işletmeler olup hem de öğretmenlik olamayacak örneğin. Öğretmenliği tercih eden aday tesadüfen öğretmen olmayacak. Öğretmenlik mesleği onun kişisel özellikleri için uygun mu değil mi, bu mesleğin olumlu özellikle de olumsuz yanları neler, bunu en ince ayrıntısına kadar araştırıp bu mesleği seçmiş olacak. Elbette ki severek girecek bu bölüme, isteyerek girecek.

Herkes seçmeyecek bu mesleği yani. Çocukluktan gençliğine kadar “Sen ne iş yapmak istiyorsun?” sorusuna “Öğretmen olacağım” diyen seçecek. Çalıkuşları seçecek. Özverili kişiler seçecek. Bir öğretmenin bilgisinden daha önemli özverili olması. İlk başta bunu ölçmemiz lazım, bunu aramamız lazım öğretmen adayı arkadaşlarımızda...

EĞİTİM ÖĞRETİM LİDERLİĞİ ve YÖNETİCİ YETKİNLİKLERİ

Dr. Tuncay ŞAMDAN
Eğitim Yöneticisi

“Ben, manevi miras olarak hiçbir ayet, hiçbir dogma, hiçbir donmuş ve kalıplaşmış kural bırakmıyorum. Benim manevi mirasım ilim ve akıldır. ... ilim ve fenden başka yol gösterici aramak gaflettir, cehalettir. Bir gün benim fikirlerim ilimle çelişirse o zaman benim söylediklerimi değil, bilimin dediğini yapınız”.

M. Kemal ATATÜRK

Liderlik ve liderlik yetkinlikleri sadece eğitim örgütleri için değil tüm sistemler ve toplumlar için toplu yaşamın başladığı ilk evrelerden itibaren önemli olmuştur. Kitleleri belli bir amaç etrafında toplamak, bir hedefe yöneltmek, onları etkileyerek harekete geçirebilmek için ilkel kabile reislerinden politikacılara ve tüm örgüt yöneticileri için vazgeçilmez bir özellik olmuştur.

Liderlik, belirli şartlar altında, belirli kişisel veya grup amaçlarını gerçekleştirmek üzere, bir kimsenin başkalarının faaliyetlerini etkilemesi ve yönlendirmesi sürecidir (Koçel, 2014).

Yönetim, örgüt amaçlarının gerçekleştirilmesi için sorun çözme, planlama, örgütlenme, koordinasyon ve değerlendirme gibi fonksiyonlara ilişkin ilke, kavram, teori, model ve tekniklerin sistematik ve bilinçli bir şekilde uygulanmasıyla ilgili faaliyetlerin tümüdür (Erdoğan, 2004).

Etkili okul ise bir sosyal sistem olarak okul örgütünün insan ve maddi kaynaklarını boşa harcamadan, paylaşılan bir vizyon ve ortak hedeflerle etkili bir okul iklimi yaratarak okulun amaçlarını gerçekleştirebilme derecesidir.

Ülkemizin geleceği olan çocuklarımızı gelecek yüzyılların ihtiyaç duyacağı becerilerle donatarak, hayata

hazırlamak MEB politikalarına olduğu kadar, etkili bir okul iklimi yaratarak okul politikalarına yön verebilecek vizyoner eğitim öğretim liderlerine bağlıdır.

Eğitim öğretim liderinin temel görevi başta insan kaynakları olmak üzere okuldaki tüm kaynakları en etkili ve verimli biçimde kullanarak okulu belirlenen hedeflere ulaştırmaktır.

Bunu başarabilmek, hiç şüphesiz bir ideal ortaya koymak ve başta öğretmenler olmak üzere tüm paydaşları bu ortak hedef ve ideal etrafında toplamak ve onları karar süreçlerine katmakla mümkündür.

Okul örgütünü belirlenen hedeflere taşımak, gücünü yasalardan ve bulunduğu makamdan alan statükocu klasik eğitim yöneticileriyle değil; öğretmen ve öğrencilerine uygun eğitim öğretim ortamları sağlayabilen, uzmanlık, güdüleme, hitabet yeteneği olan, güven veren, etkileyip, iz bırakıp, ilham

vereabilen ileri görüşlü (vizyoner) eğitim öğretim liderleriyle mümkündür. Bursalioğlu'na (1994) göre, öğretim lideri (yönetici), sadece konulmuş değerleri izleyen değil, yeni değerler de yaratarak kurumunun canlı kalmasını sağlayan bir kişi olmalıdır.

Simit ve Andrew'e (1989) göre eğitim öğretim liderinin sergileyeceği davranışlar (özellikleri) şunlar olmalıdır.

- * Okulun hedeflerinin gerçekleştirilmesine kendini adama,
- * Okulun amaçlarını gerçekleştirebilmesi için gerekli kaynakları sağlama ve kullanma yeterliliğine sahip olma,
- * Öğretmenler, öğrenciler, veliler ve toplumun beklentilerini karşılayacak olumlu bir okul iklimi oluşturma,
- * Okulun karar verme sürecinde öğretmenler başta olmak üzere ilgili paydaşların ve birimlerin görüş ve önerilerini alma,
- * Etkili materyal sağlama ve kullanma, öğretmenlerin akademik başarılarını artırmak için onlara zaman ayırma ve gerekli desteği sağlama,
- * Öğretim politikasını geliştirici liderlik yapma,
- * Örgütsel amaçlara uygun bir vizyon geliştirme ve paydaşlara yansıtma,
- * Bir öğretim lideri ve eğitim yöneticisi olarak yukarıda sıralanan özelliklere şunları eklemek gerektiğini düşünüyorum.
- * Korkuya değil, saygıya ve sevgiye dayalı bir yönetim anlayışı ortaya koyma,
- * Demokratik bir yönetim anlayışı sergileme,
- * Adil ve güvenilir bir lider olma,
- * Makam odasının dışında görünür bir öğretim lideri (sınıflarda, öğretmen odalarında, koridorlarda) olabilme,
- * Okulunu, bulunduğu ortamlarda layıkıyla temsil edebilme,
- * Programı ve öğretimi planlama, değerlendirme ve izleme,
- * Değişim ve gelişimi yönetebilme,

- * İnisiyatif kullanabilme, risk alabilme ve krizleri yönetebilme,
- * Paydaşlarca benimsenen bir okul kültürü oluşturabilme,
- * Öğretmenler arasındaki ilişkileri güçlendirebilme ve öğretmenleri izleyip, değerlendirebilme,
- * Öğrencilerin doğuştan getirdikleri yetenekleri ortaya çıkarma ve potansiyelini en üst düzeyde kullanmalarını kolaylaştıracak fırsatlar sunma,
- * Uzmanlık gücü, etkili iletişim, okul vizyonuna ve misyonuna olan bağlılığı vb. özellikleriyle okul paydaşlarına iyi bir rol model olma,
- * Açık bir sistem olan okul örgütünün aileler ve toplumun diğer kesimleriyle işbirliği yapabilmesini sağlama ve dış kaynakları okula yönlendirebilme,
- * İhtiyaç durumunda öğrenci ve velileri de karar süreçlerine dahil etme,
- * Öğretimsel kaynak olarak öğrenme ortamlarını geliştirme, öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerini destekleyerek onları yeni öğretim yöntem ve tekniklerini kullanmaya özendirme,
- * Eğitim alanında dünyada neler olup bittiğini izleyebilmek için yabancı dil bilme,
- * Yönetim Bilimi alanında yüksek lisans veya doktora yapmış olma,

Eğitim öğretim liderleri (yöneticileri) okulu belirlenen hedeflere taşıyabilmek için liderlik özelliklerinin yanı sıra çeşitli güç kaynaklarına ihtiyaç duyarlar. Bursalioğlu'na (1994) göre yöneticinin güç kaynakları şunlardır:

- * Teknik güç: Liderlik teorileri, örgütsel yapılar, zaman planlaması vb. becerilerin sağladığı güç.
- * İnsani ilişkiler gücü: Paydaşlarla kurulan sağlıklı ilişkilerin sağladığı güç.
- * Eğitimcilik gücü: Eğitim, öğretim ve okulun işleyişi ile ilgili konularda sahip olunan bilgi ve becerilerin sağladığı güç,
- * Sembolik güç: Okuldaki işleyişlerin ne anlama geldiğini açıklayan değer sistemlerinin sağladığı güç.
- * Kültürel güç: Okuldaki değerler ve ilkelerden oluşan, informal yapının sağladığı güç.

Eğitim ğretim liderleri okullarını belirlenen hedeflere taşımaya çalışırken bir çok engelle, zorlukla karşılaşırlar. Gümüşeli (1996) ğretim liderliğini sınırlayan etkenleri şöyle sıralamıştır.

Bürokratik ve yasal engeller, zaman sınırlılığı, ğretim liderliği konusundaki eğitim ve bilgi eksikliği, vizyon, kararlılık ve cesaret eksikliği, müdür rolüne ilişkin farklı beklentiler ve kaynak yetersizliği.

MEB yöneticileri başta olmak üzere tüm eğitim ğretim liderleri (yöneticileri) ağın gereksinimleri ile donatılmış, vizyoner liderler olmalı ki öğretmenlere liderlik yapabilsin ve eğitim örgütlerini belirlenen hedeflere taşıyabilsin.

Unutmamalıyız ki, M. Kemal ATATÜRK'ün dediği gibi ilim ve akılı rehber edinmeyen, eğitime yatırım yapmayan, bilgi üretemeyen, bilimsel araştırmalara yeterince zaman ve kaynak ayırmayan, bilgiyi teknolojiye dönüştüremeyen toplumlar, ekonomik ve toplumsal açıdan gelişmezler ve uygar ülkelerin gerisinde kalmaya mahkumdurlar.

Sonuç olarak, Kaya'nın (1993) ifade ettiği gibi "eğitim yönetimi, toplumun eğitim gereksinimini karşılamak üzere kurulan eğitim örgütünü önceden belirlenen amaçlara ulaştırmak üzere insan ve madde kaynaklarını sağlayarak ve etkili bir biçimde kullanarak belirlenen politikaları ve alınan kararları uygulamaktır."

METaverse'TE YENİ DÜNYA

Derya KARGILI
Eğitim Uzmanı

Son günlerde tüm dünyada yaşananlar başımızı döndürüyor. Hayret ettiğimiz olaylara bir başka konu daha eklendi: Metaverse. Gençler bu kavramı zaten yaşıyor. Kendi evrenlerini kurmak, sanal dünyadan arsa almak, eser satmakla ilgili konuşuyorlar. Haliyle eğitim kurumları da bu konunun içine girdi. Çin'de İletişim Üniversitesinin dijital kampüsünün bile açıldığını öğrendik.

Metaverse her konuyla ilgili anladığım kadarıyla. Sanal ortam deyip realiteden uzak sanmayın. Yazılımı, donanımı, grafiği, söylemi bir yana, alım satımdan kişisel haklara varan hukuksal boyutuyla çok yönlü yepyeni bir dünya. Yıllardır disiplinler arası çalışmaların öneminden bahsediyoruz. Metaverse tüm disiplinleri ilgilendiren yapısıyla bu kavramın bizzat kendisi gibi.

Fiziken dokunup hissettiğimiz mekanın, insanoğlunun tüm faaliyetlerinin simüle edileceği bambaşka bir dünya. Renkli, eğlenceli, ticari yönüyle baş döndürücü ama bazı konularda yaratacağı fayda muazzam.

EĞİTİM SEKTÖRÜNE YANSIMALARI

Bu yeni oluşumda eğitim önemli bir parça halindedir.

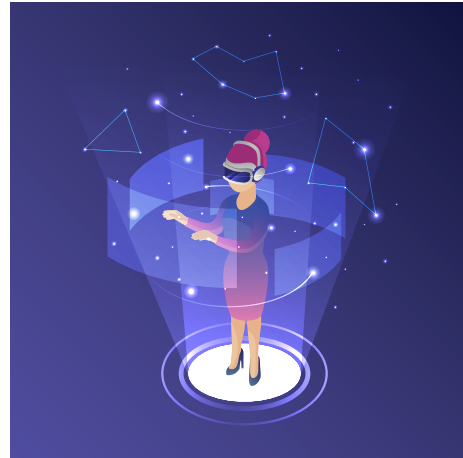
Metaverse ile zamandan ve mekandan bağımsız birçok kişi aynı ortamda ders alabilir, soyut konuları anlamak ve dünyanın dört bir yanından kişilerle birlikte çalışmak için eşsiz bir fırsat sunabilir. Öğrenciler daha önce kitapta görüp hayal ettikleri, daha sonra internet ortamında gördükleri, sonrasında artırılmış gerçeklik teknolojisiyle gerçek dünyaya taşınan yerlerin ve materyallerin Metaverse sayesinde bizzat içerisinde deneyimleme fırsatı bulabilirler. Bunların kullanımının hep sınırlı tutulması gerekmektedir, aksi halde gerçeklikten uzak sadece sanal ortamda yaşamak isteyen bir nesil yetiştirme tehlikesiyle karşı karşıya kalmış oluruz. 2010 yıllarında çıkan ve eğitimde de kullanılan Second Life, beklentileri karşılayamadı ama Metaverse gösterildiği gibi

tasarlanırsa büyük fark yaratabilir. Tabii eğitsel kurgu ile ilerlemesi lazım yoksa eğlenceden öteye geçemez. Düşünün Metaversede özenle tasarlanmış ortamlarda sınıf ortamları var ama orada da öğretmen sadece konuyu aktarıyor ve öğrenciler pasif bir şekilde dinliyor, o zaman Metaverse eğitimi dönüştürdü diyebilir miyiz? Böyle bir durum eğitim dünyasında gördüğümüz ve deneyimlediğimiz her yeni teknolojinin, eski teknoloji gibi kullanılabilirliği olması anlamına gelen işlevsel sabitliğe eklenen yeni bir örnek olmaktan öteye geçemez.

ÜLKEMİZDE METaverse ÇALIŞMALARI

Ülkemizde Türk araştırmacıların Metaverse'de sanal okul projesini hayata geçirdiklerini görüyoruz. Yıllardır bu konuya yoğunlaşan ODTÜ'lü akademisyenler, Metaverse'ye ilk adımı atan bu projede öğretmenin ve öğrencilerin avatarlarının katılımıyla 3 boyutlu sanal sınıflarını oluşturmuşlar.

Dünya bu konunun peşinde pervaneyken, ülkemiz bundan geri kalmamalı. Dijital çağda doğan gençlerin yetenek ve heveslerini doğru yönlendirmeli. Bu konuda üniversitelere büyük görev düşüyor. Başka gezegenler, başka galaksilere gitme hayali insanı uzaya taşıdı. Ama oturduğu yerden dünyayı, evreni keşfedecek bir neslin olduğunu da görmek gerekiyor.

20. EĞİTİM SEMPOZYUMUNUN ARDINDAN

İlyas TEKİN

Eğitimci, Yazar, E. Milli Eğitim Müdürü

Türkiye Özel Okullar Derneği tarafından düzenlenen **20. Eğitim Sempozyumu**, Ocak ayı sonunda yine **Antalya'da** 1500 eğitimcinin katılımıyla gerçekleşti.

Öncelikle bu sempozyumların mimarı, 10 yıl Türkiye Özel Okullar Derneği başkanlığı yapan ve şuan onursal başkan olan eğitim duayeni **Dr. Rüstem EYÜBOĞLU** ile başta dernek başkanı **Zafer ÖZTÜRK** olmak üzere yönetim kurulunu ve emeği geçenleri tebrik ederiz. Bu arada 2017'den itibaren dernek başkanı olan ve 19 Aralık 2020'de vefat eden **Nurullah DAL** ile 15 Haziran 2019'da vefat eden derneğin genel sekreteri **Hayik NİŞAN** ve ebediyete intikal eden tüm eğitimcileri rahmetle yâd ediyoruz.

Antalya sempozyumlarının iki yönü var.

Birincisi: Türkiye'de bulunan daha ziyade özel okullardaki kurucu, yönetici ve öğretmenlerin bir araya gelmesi. Ki bu çok önemli bir buluşmadır; tanışma, kaynaşma ve dostluklara vesile olmaktadır. Yemek aralarında, boşluklarda, eğitimciler sürekli birbirleriyle görüşüyorlar. Geçen yıl pandemi nedeniyle yapılamadığı için bu sene eğitimciler sanki daha çok birbirlerini özlemiş gibi hasret giderdiler. Yalnız bu bile çok faydalı...

İkincisi: Yapılan konuşmalar. Program 27 Ocak 2022 Perşembe günü saat: 10.00'da başlayıp 29 Ocak 2022 Cumartesi günü 12.00'de sona erdi. Birinci günü öğleden sonra ve ikinci günü devam eden eş zamanlı oturumlar, 1500 kişilik büyük salon ve 50-100 kişilik küçük salonlarda yapıldı. Bu sebeple izleyemediklerimiz de oldu. İzlediklerimizi kısaca özetleyelim.

Hepsi alanında uzman yetkili ve etkili öğretim üyeleri/hocalar güzel sunumlar ile konuşmalar yaptılar. Dernek başkanı **Zafer ÖZTÜRK**'ün açılış konuşmasından sonra ev sahibi **Antalya Valisi Ersin YAZICI**, **Antalya'da** eğitimde yapılan örnek çalışmaları anlattı.

Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER'in konuşması, özellikle okulların kapanmaması konusundaki kararlı tutumu ve bu manada: **"Pandemi süresinde ilk açılacak ve son kapanacak yerler mutlaka okullar olmalıdır."** cümlesi, yüreklere su serpti.

Prof. Dr. İlber ORTAYLI, **"Osmanlıdan Türkiye Cumhuriyeti'ne Eğitimde Modernleşme"** konusunu kendisine mahsus esprili üslubuyla ifade etti. **Prof. Dr. Acar BALTAŞ: "Hayatın Hakkını Veren Gençler Yetiştirmek"** konusunu işledi. **"Sahip olduklarınızın kıymetini bilin ve sevdiklerinize sıkı sarılın. Hayatta en önemli temel bilgiler okul öncesinde öğrenilir."** cümleleri önemliydi.

MEF Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Muhammed ŞAHİN: "Değişen Gelecek ve Dönüşen Eğitim" konusunu işlerken Dünya nasıl Mezunlar Bekliyor; **Dünya Ekonomik Forumu 2025 Yetkinlikleri; Analitik Düşünme ve Yenilikçilik, Aktif Öğrenme ve Öğrenme Stratejileri; Yapay Zekâ, Eğitimde Fırsat Eşitliği ve Adalet** konularına ağırlık verdi.

Mart 2020'den itibaren devam eden pandemi sürecini şöyle özetledi: "Dünyada pandemi ile birlikte her sektörün geleceği hızlı bir değişim göstermeye başladı. Bu değişimlerden en çok etkilenen sektör de eğitim oldu. Aslında değişim yaklaşık 10 yıl önce başlamıştı, pandemi bu süreci sadece çok hızlandırdı."

Prof. Dr. Yankı YAZGAN: "Okul ve Ruh Sağlığı; Koruma, Güçlendirme, Saptama ve Önleme" konusunu işledi. Dikkat çeken cümleler:

"Okulda geçen yaşlar beynin ve ruhsal yapının en çok geliştiği, değiştiği ve zorlandığı dönemleri kapsar. Okulun bir akademik gelişim mekânı olmanın ötesinde güçlü etki alanları vardır. Bu etki alanlarının başında sosyal duygusal gelişim ve okul iklimi gelir. Ruh sağlığını korumak ve güçlendirmek için nasıl bir okul iklimi geliştirebiliriz?"

Prof. Dr. Belma TUĞRUL'un "BAŞKA" başlıklı sunuma başlarken verdiği uzun rakamlar merak konusu oldu. Hatta **Hacettepe Üniversitesi Çocuk Gelişimi** bölümünü kazanınca **"anaokulu öğretmeni mi olacaksın, vah vah!"** diye üzülenler olduğunu gülerек ve güldürerek anlattı. Oysa anaokulu öğretmenliği ve eğitimi çok önemliydi. Hatta **"okul öncesi"** tabirinin de yanlış olduğunu, doğrusunun **"erken çocuk eğitimi"** olduğunu izah etti. Gerçekten öyle! Ne demek "okul öncesi." Buralar okul değil mi? Ayrıca beş binden fazla anaokulu öğretmeni yetiştirmiş. Şu cümleleri dikkat çekici:

"İçinde bulunduğumuz zamanın şartlarına uyum sağlayabilmek için, eğitim dünyasını çok farklı alanlarda ve boyutlarda dönüşüm arayışında olduğunu görmekteyiz. Eğitimde dönüşüm fikri üzerinde düşünüp, çalışıp üretirken, yeni neslin öğrenme ihtiyaçlarını karşılayabilmek için acaba başka okullara, başka eğitim programlarına, başka derslere, başka öğretmenlere, başka yöntemlere mi yönelmek gerekir?"

Prof. Dr. Sinan CANAN, beyin konusunu işlerken: **"Yeni Dünyanın Cesur Eğitimi"** başlığı altındaki konuşması şöyle özetlenebilir:

"Pandemi döneminin de yardımıyla artık yeni dünyanın nasıl bir yer olacağını daha iyi görmeye başladık. Bu yeni dünyanın en belirleyici özelliği dijital olarak birbirine bağlanmış bir insanlık ağı ve o ağın arkasında bizler için çalışan yapay zekâ algoritmalarından oluşuyor. Yeni Dünyanın Cesur Eğitimi'nde uzun zamandır ihmal ettiğimiz insani gereksinimlerimizi eğitimimize ve hayatımıza nasıl yerleştirebileceğimizi tartışacağız."

Prof. Dr. Erhan ERKUT, hareketli, ateşli ve heyecanlı: **"Eğitim Evriliyor mu, Devriliyor mu?"** başlıklı konuşmasında, ilginç konular arasında, 5 Üniversite Kanunundan bahs ederken: **"tümünün özel şartlarda hazırlandığını; ikisinin tek parti döneminde (1933 ve 1946); üçünün ise darbe sonrası askeri rejimlerde (1960, 1973, 1981) hazırlandığını"** hatırlattı. Şu cümleler önemli:

"Tüm kurumlar hızla evrilirken, eğitim kurumlarının da bu hızlı değişimden etkilenmemesi mümkün değil. Kitlese eğitim artık toplumun beklentilerini karşılamıyor. Maalesef elimizdeki eğitim sistemi geleceğin toplumu için gereken insan kaynağını oluşturmaktan uzaktır. Tüm

dünya eğitimde dönüşüm sancıları yaşıyor. Eğitimciler için pek heyecanlı bir dönemdeyiz: Ya altüst edileceğiz, ya da altüst edenlerden olacağız."

Son oturumda konuşmacı **Prof. Dr. Soner YILDIRIM** da heyecanlı bir konuşma yaptı.

"Tarih boyunca eğitim sistemleri farklı ama olağanüstü koşullarca belirlenen krizler yaşamıştır. Bunların en derin ve en uzun olanlarından birisi de COVID-19 salgını ile yaşadığımız krizdir. 2020 Mart ayından bu yana yaşananlar eğitim sisteminde sadece içerik ve yöntem sorgulamasının ötesinde var olmanın ve geleceğin sorgulandığı bir döneme dönüştü. Bu yaşanan olağanüstü durum eğitim, öğrenme ve öğretme üçgeninde birçok şeyin "idrak" edilmesini de sağladı. Önümüzdeki yıllarda en talep görecektir mesleklerin başında öğretmenlik mesleğinin geleceği bir gerçek. Ama hangi fiziksel koşullar altında ve hangi yeteneklerle başarılabileceği ise "idrak" etmemiz gereken olguların başında gelmektedir." cümleleri ile özetlenebilir.

Eş zamanlı oturumlarda Üsküdar'da beraber çalıştığımız **Mind Academy PTC** (Eğitim Yöneticileri İçin Mesleki Gelişim) **Türkiye Eğitim Direktörü Arzu ÖZÇETİN** ile Eğitim ve Eğitimde editör ve sunucu, Mind Academy iletişim danışmanı **Ece KARABONCUK**'un sundukları: **"PTC Uluslararası Okul Liderliği"** programını izledim. Özellikle yöneticiler ve yönetici olmak isteyenler için önemli bir programdı, izlemeye değerdi.

Kapanış konuşmasını yapan dernek başkanı **Zafer ÖZTÜRK**, herkese teşekkür etti ve **Prof. Dr. İrfan ERDOĞAN** tarafından hazırlanan sonuç bildirisi okudu.

Sempozyuma katılan firma yetkililerinin hediyeleri çekilişle sahiplerine verildi.

Sonuç olarak bu sempozyumlara çok ihtiyaç var. Zamanlama ve yer seçimi son derece isabetli. Her şeyin en ince noktasına kadar çok iyi düşünüldüğü ve hazırlık yapıldığı anlaşılıyor. Her şey, planlandığı gibi gerçekleşti. Bu sebeple **Türkiye Özel Okullar Derneği Başkanı Zafer ÖZTÜRK** başta olmak üzere yönetim kurulu üyelerini ve emeği geçen herkesi tebrik eder, sempozyumun hayırlı sonuçlara vesile olmasını dileriz.

Dijital Çağda Eğitim Dönüşüyor **GELECEK KUNDUZ'LA ŞEKİLLENİYOR!**

Inc.
Dünyayı
Değiştirecek
50 Şirket

Forbes
En iyi 50 Girişim
Türkiye

App Store
Günün
Uygulaması

15
DAKİKADA
ÇÖZÜM
CEBİNDE!

OKULUNUZA ÖZEL
DİJİTAL ÇÖZÜMLERİ
TALEP EDİN

KUNDUZ

HEMEN İNDİRİN

 App Store

 Google Play

HIZLI GÜVENİLİR TİTİZ SAMİMİ MODERN ETKİN

Sofra Compass Group Türkiye olarak, 30.000 çalışanımızla, Türkiye'nin her köşesinde yiyecek, içecek ve destek hizmetler sektörüne liderlik ediyoruz. Yüksek standartlarımız, global bilgi birikimimiz ve alanında uzman kadromuz ile hizmet anlayışını yeniden tanımlıyoruz.

www.sofragrup.com

sofracompassgroupturkiye

Sofra_Group

sofra_grup

sofra-compass-group-turkiye